

Kalibratie IBRAHYM & AZURE+UGM

Koen van der Hauw (Sweco)

Wouter Swierstra (RHDHV)

Jurriaan Cok (WL)

Tristan Bergsma (RWS)

NHI-dag 18 januari 2024

Inhoud

- **Kalibratie proces**

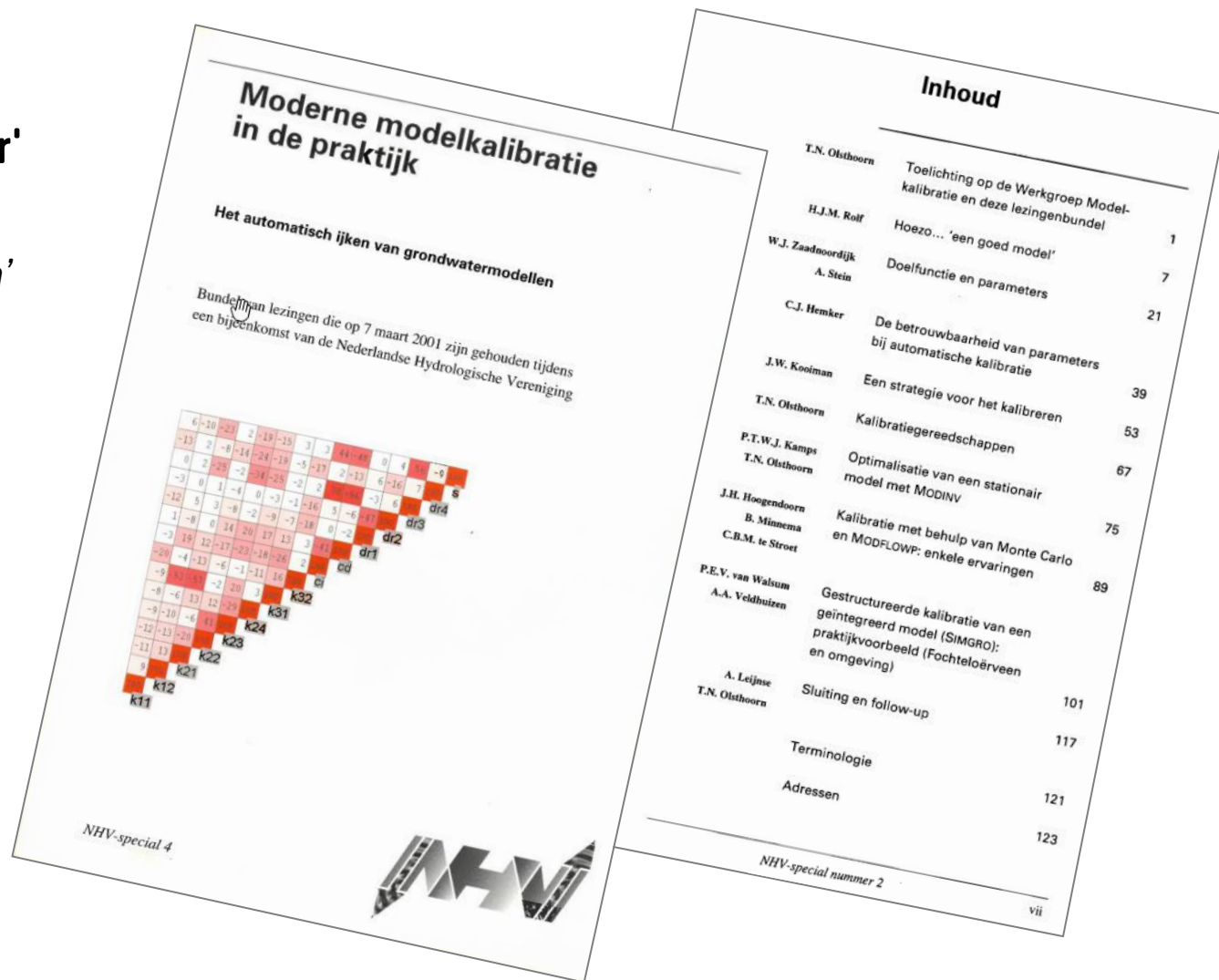

‘Trial and error’

‘gissen en missen’

- Systeemanalyse
- Kalibratiestrategie
- Modelbeschrijving
- Kalibratieperiode
- Kalibratieset
- Residu analyse
- Systematische afwijkingen
- Gevoeligheidsanalyse
- Automatische kalibratie
- Toetsing plausibiliteit
- Postprocessing
- Kalibratieresultaten

- **Conclusies en aanbevelingen**

- [Modelkalibratie – Het automatisch ijken van grondwatermodellen](#) (NHV-special nr. 2, 1996)
- [Moderne modelkalibratie in de praktijk](#) (NHV-special nr. 4, 2001)

Kalibratiestrategie

Kalibratieplan is belangrijk om

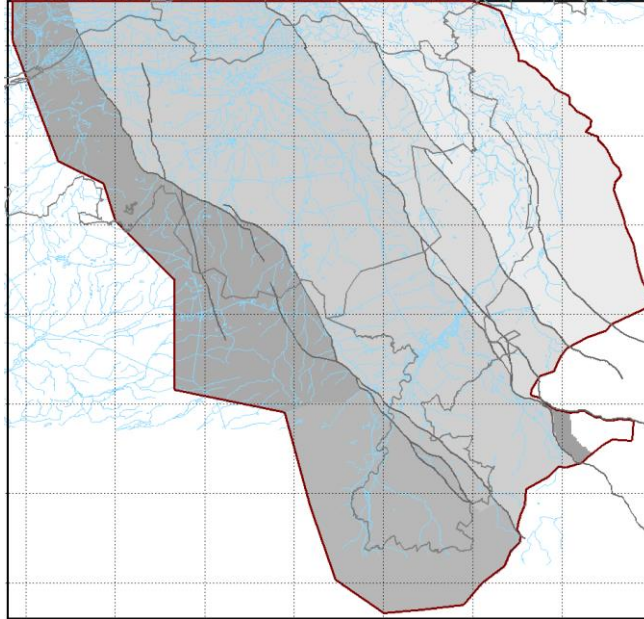
- Doel vast te leggen
- Vooraf na te denken over aanpak
- Vooraf na te denken over haalbare resultaten
- Vooraf na te denken over middelen

- Doel
- Doelfunctie
- Kalibratieset / gewichten
- Uitgangsmodel
- Modelresolutie
- Kalibratieperiode
- Kalibratiezones of pilot points
- Kalibratieparameters/-groepen
- Kalibratieparameters en -factoren
- Plausibele bandbreedten
- Gevoeligheidsanalyse
- Modelbetrouwbaarheid
- Restfouten-analyse en systematische fouten
- Kalibratiefasen
- Tijdsafhankelijke kalibratie
- iPEST / iPESTP
- Validatie (o.a. afvoer)
- ...

Modelbeschrijving

IBRAHYM kenmerken

- Modelbouw via SIF-workflow
- 26 modellagen (50 MF6-lagen)
- 7 zones o.b.v. hoofdbreuken
- Heuvelland
- Kalksteen in Zuid-Limburg
- Breuken
- Invloed Roerdalslenk
- Duitsland en België

Modelgebied IBRAHYM v3 en zonerings o.b.v. hoofdbreuken

Modelconcepten

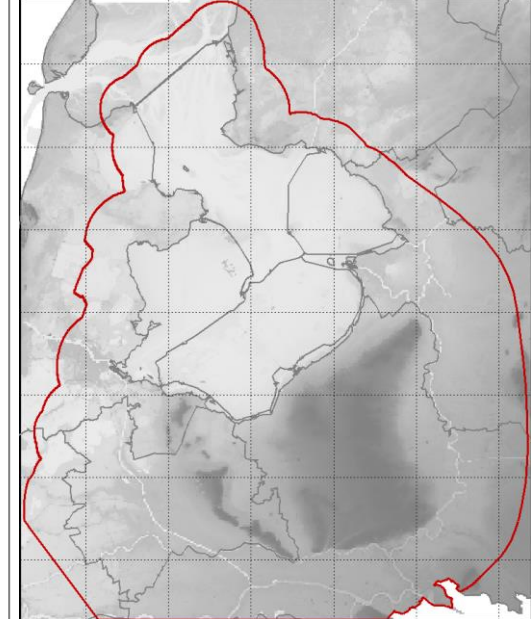
- MODFLOW 6
- iMOD v5.6.1 en MetaSWAP
- UNCONFINED rekenen
- Dikke onverzadigde zones
- 3D-breuken
- Kalksteen

Benodigde resources

- Stationair (200 x 200)
10min – 4 uur
- Tijdsafhankelijk 2006-2017 (30-daagse tijdstappen)
+/- 5 dagen +/- 150 Gb

AZURE+UGM kenmerken

- Modelbouw via SIF-workflow
- 33 modellagen (56 MF6-lagen)
- 1 zone
- Veluwe, Heuvelrug
  - Dikke onverzadigde zone
  - Anisotropie
- Kleischeuren in Flevoland
- IJsselmeer

Modelgebied AZURE+UGM v2 en maaiveldgradiënt

Modelconcepten

- MODFLOW 6
- iMOD v5.6.1 en MetaSWAP
- UNCONFINED rekenen
- Dikke onverzadigde zones
- ANI-package en XT3D

Benodigde resources

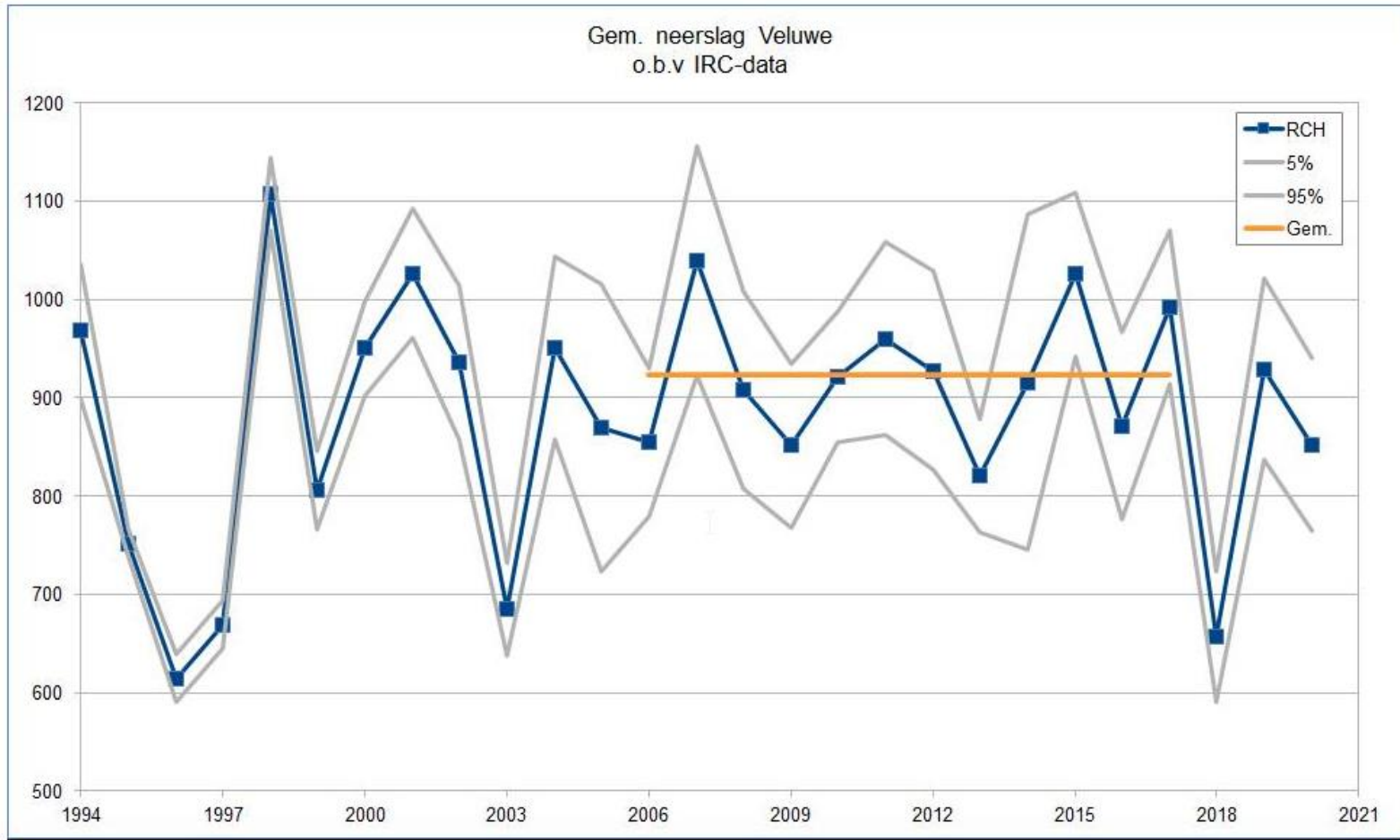
- Stationair model (200x200) na veel analyse: **1-4 uur**
- Tijdsafhankelijk 2006-2017 (30-daagse tijdstappen) +/- **17 dagen**

⇒ **Optimalisatie rekestijd!**

Kalibratieperiode

Stationaire kalibratieperiode 2006-2017 voor zowel IBRAHYM als AZURE+UGM

- 2006-2017 ligt dicht bij langjarig gemiddelde
- Bevat geen/weinig extreme jaren

5

Verdeling (NHI radar)neerslag over kalibratieperiode binnen, gemiddeld over en spreiding binnen de Veluwe

Kalibratieset - combineren reeksen

IBRAHYM3: Samenvoegen meetreeksen peilbuisfilters in volgende prioriteit

- Prov. Limburg, WML, WL, Brabant, DINOloket, LHM, Duitsland, België

Match tussen twee filters met verschil in ID, XY
blauw: filter 1; groen: overlap; oranje: filter 2

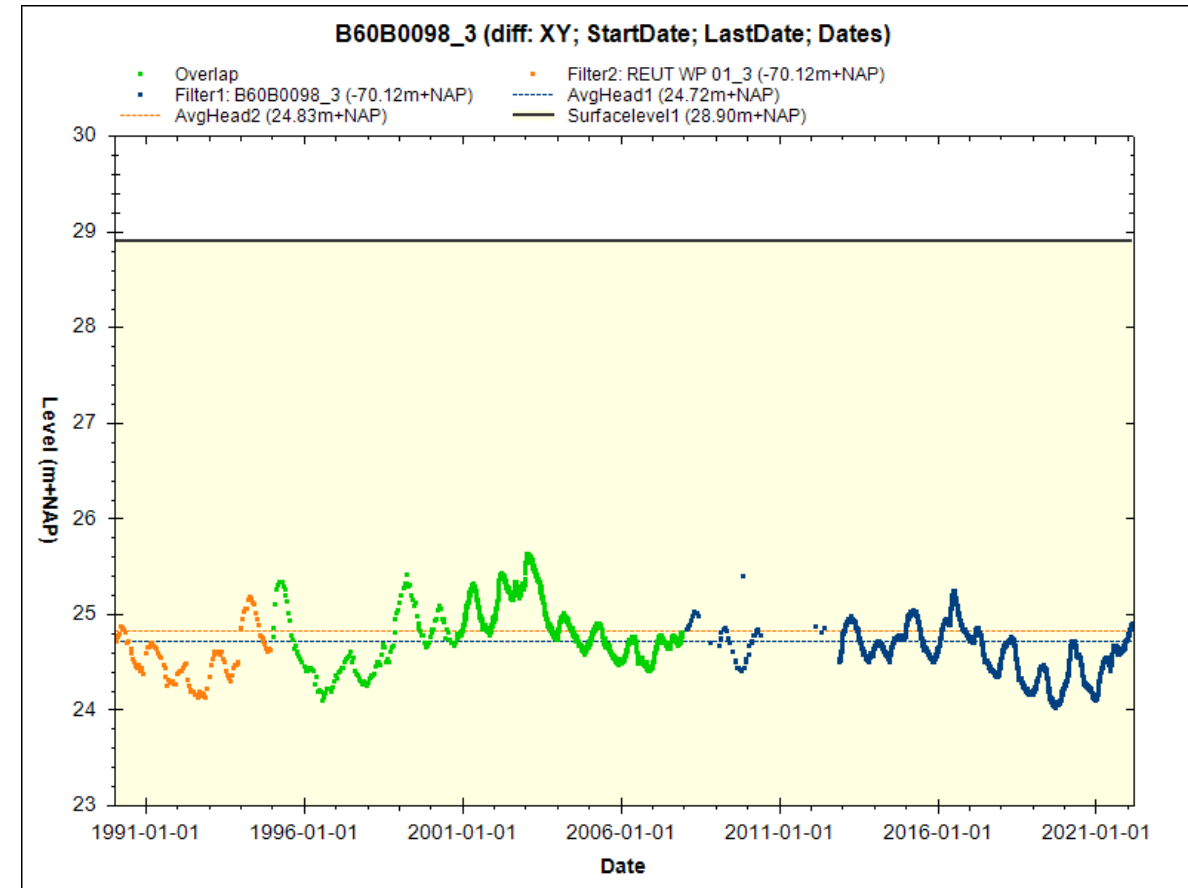
• Samenvoegen lastig door verschillen in

- ID
- XY-coördinaten
- Filterstelling

• Samenvoegen is belangrijk voor

- Voorkomen dubbele filters
- Voorkomen te korte reeksen
- Inconsistenties opsporen

⇒ Automatisch matchen en mergen met IPFanalysis-tool
match op 1) ID; 2) filterstelling + afstand

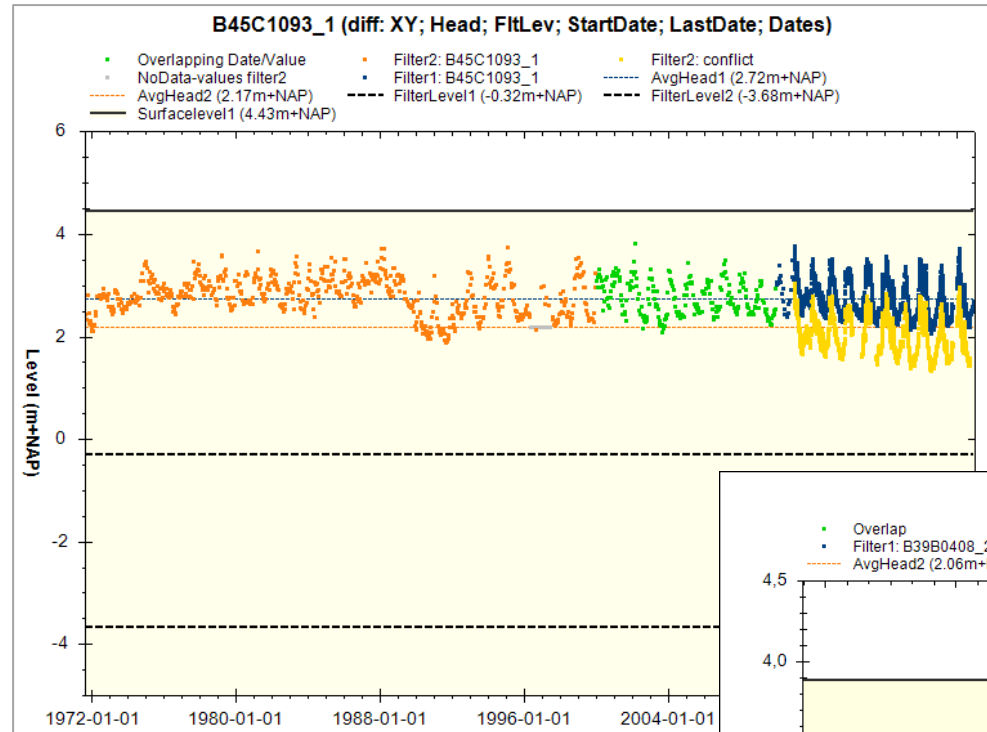

ID1	ID2	DiffComment	Distance	FltLev	FltLev2	AvgH1	AvgH2	DiffH	FirstDate1	LastDate1	Dates1	UniqueDates1	FirstDate2	LastDate2	Dates2	UniqueDates2
B60B0098	3 REUT WP 01_3	Diff: XY; StartDate; LastDate; Dates	11,402	-70,120	-70,120	24,717	24,829	0,112	13-01-1995	09-03-2022	6149		0 15-01-1990	18-12-2007	2848	114

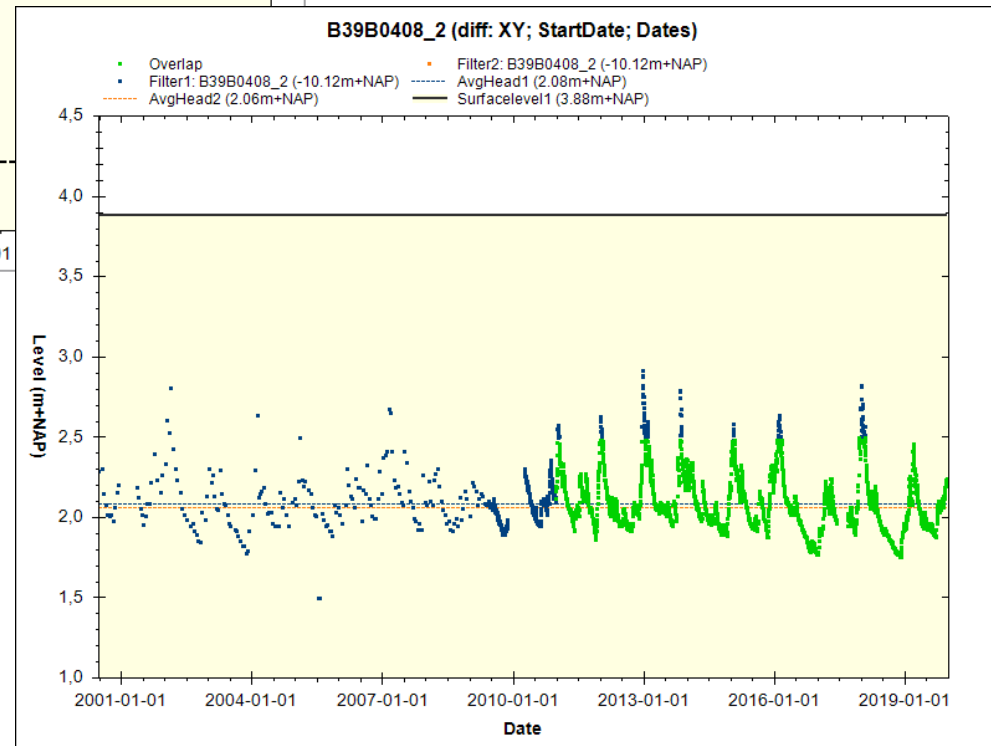
Kalibratieset - combineren reeksen

Diverse inconsistenties

- Zelfde ID, maar verschil in filterstelling
- Afwijking XY > 100m
- Inconsistente metingen
- Gat (onterecht) opgevuld
- Afgetopte reeksen

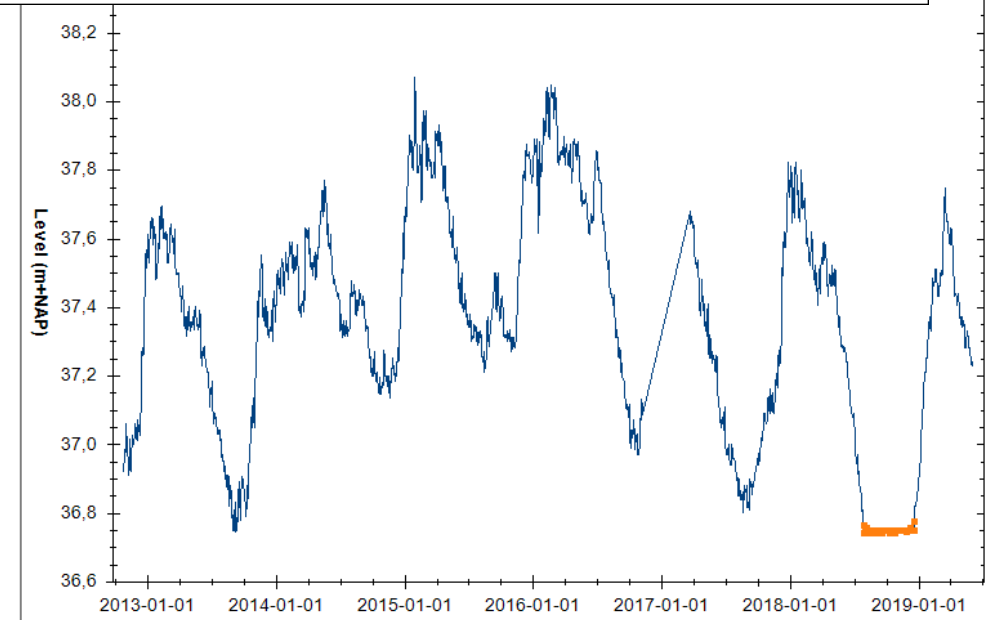
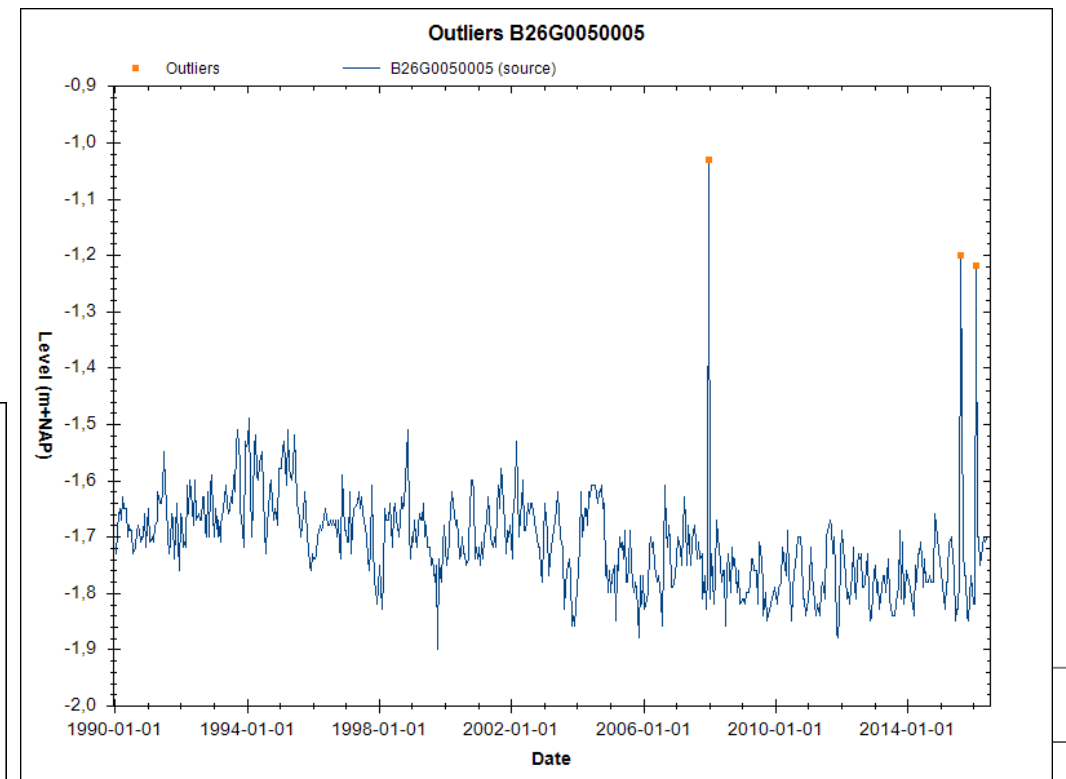
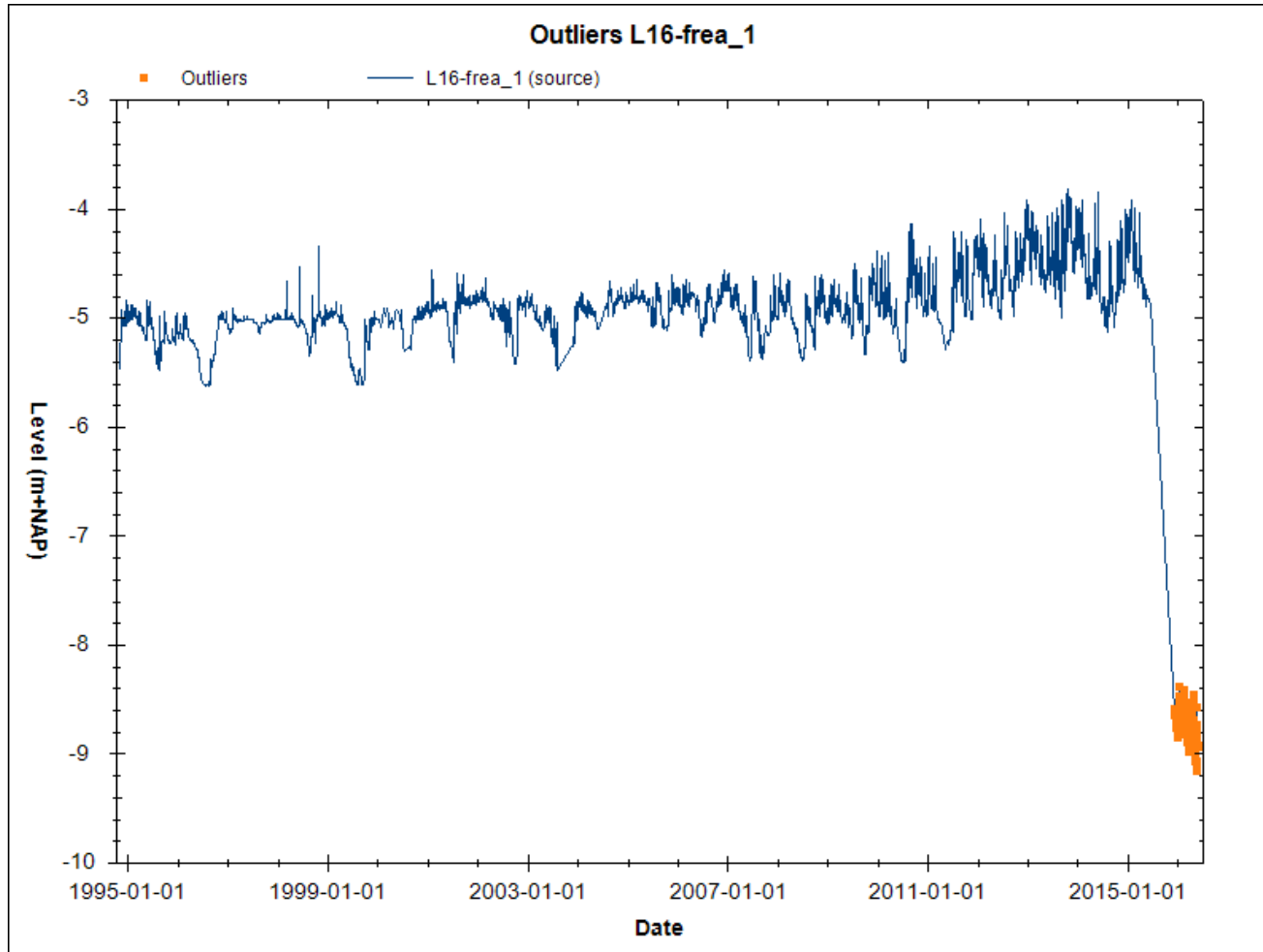
Voorbeeld samengevoegde filters
blauw: filter 1; groen: overlap;
oranje: filter 2; geel: conflict

Kalibratieset - controles

Controle op issues

- Grote aantallen filters
- ⇒ Automatisch op outliers/flatliners met IPFTSvalidate-tool

Kalibratieset - gewichten clusters

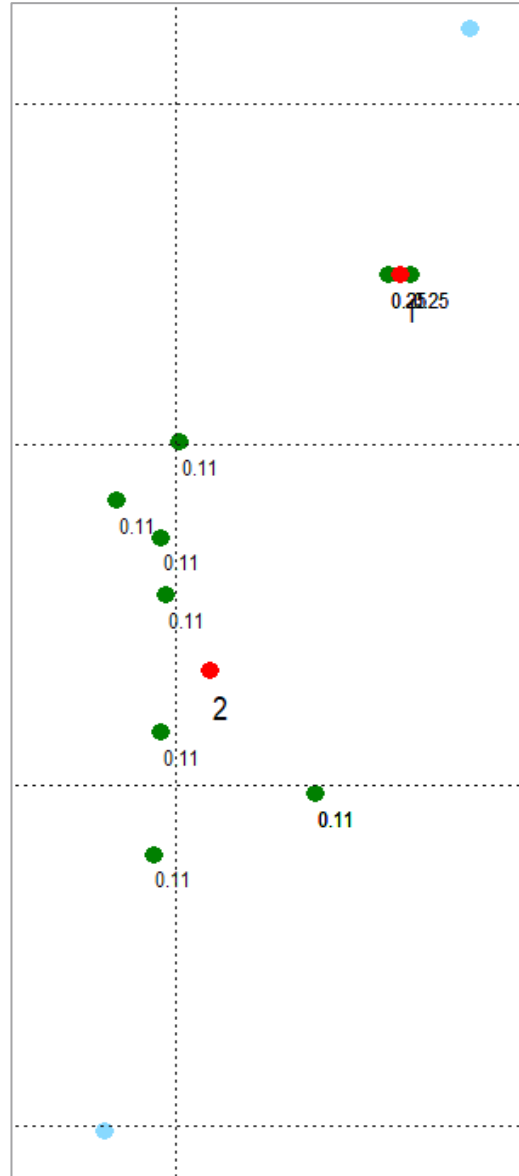
Definitie cluster

- Maximale afstand tot centroïde: 250m
- Filters in zelfde aquifer (weerstand > 100d)
- Filters in dezelfde zone

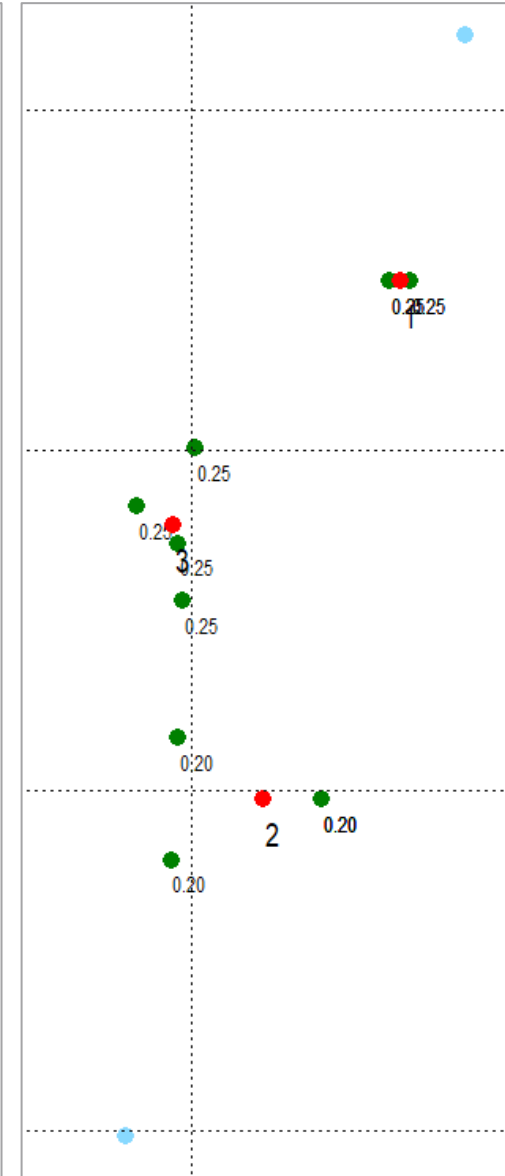
Gewichten voor clusters

- Gewicht gedeeld door aantal clusterpunten

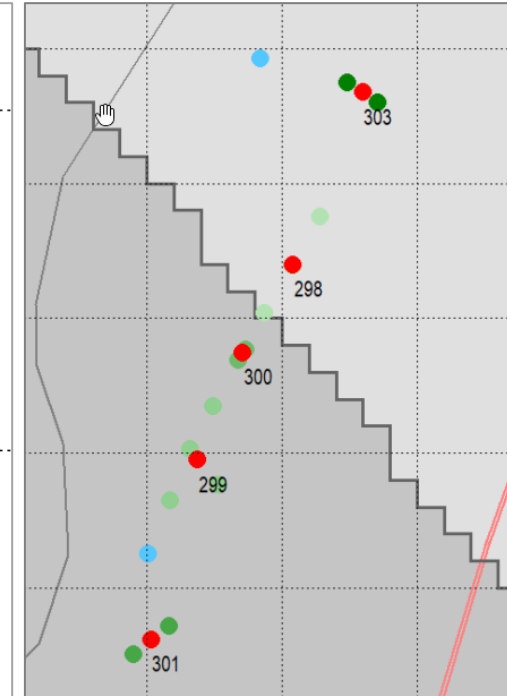
⇒ Automatische bepaling met IPFanalysis-tool

Maximale onderlinge afstand: 250m

Maximale afstand tot centroïde: 250m

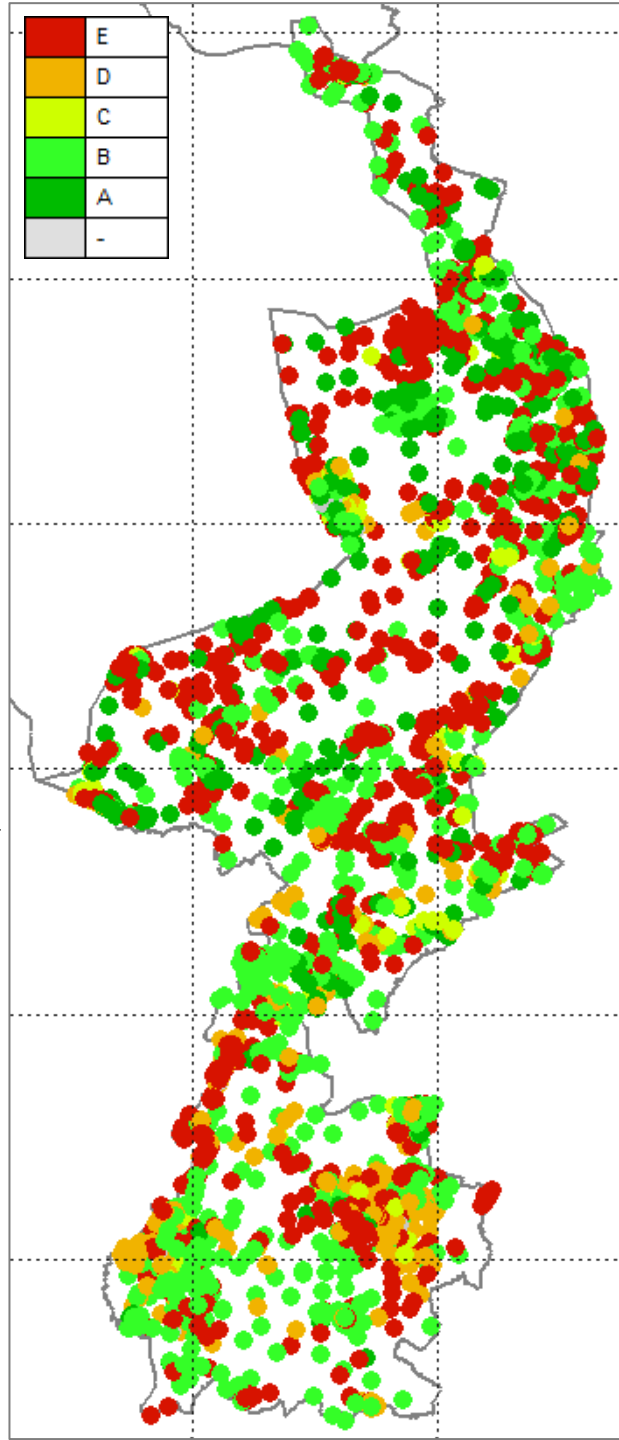
Verschillende clusters door zones

Cluster max. afstand

Wanneer de maximale afstand tot nabijgelegen filters wordt gehanteerd (i.p.v. tot de centroïde), kunnen ongewenste clusters met lange ketens resulteren...

Kalibratieset IBRAHYM v3

Kwaliteitsklassen
Kalibratieset IBR3

Peilbuisfilters

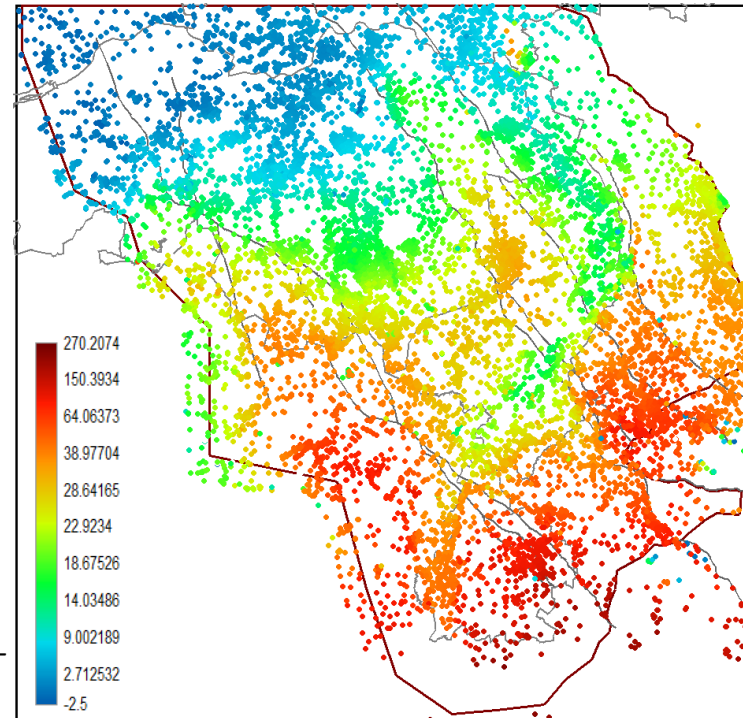
- Combinatie van diverse bronnen
- gewichten o.b.v. kwaliteit (lengte, tijdreeksanalyse, etc.) en clusters

Kalibratieset

- 2444 stijghoogten binnen Limburg
- 836 diepe stijghoogten in Roerdalslenk in Nederland

Validatieset

- 17387 stijghoogten buiten Limburg of korte reeks in Limburg
- Afvoeren
- Berekening
- Isohypsen Duitsland
- Breukflux

Peilbuisfilters kalibratie-
en validatieset IBR3

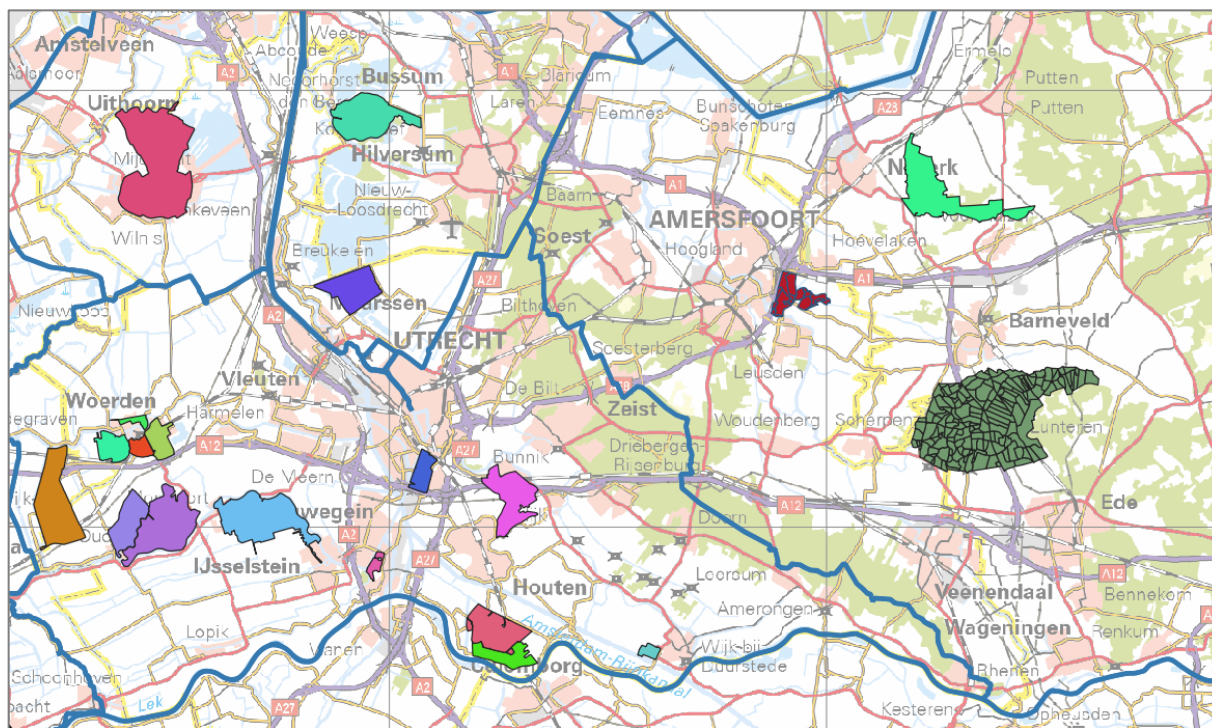
Kwaliteitsklasse		Criteria		Toepassing voor kalibratie-/validatieset		
Nr	Code	TRA-model ok	GxG-jaren	Stationair	Gewicht	Tijdsafhankelijk
1	A	ja	≥ 8	Kalibratieset: GxG meetreeks	1,00	Kalibratieset: meetreeks
2	B	nee	≥ 8	Kalibratieset: GxG meetreeks	0,75	Kalibratieset: meetreeks
3	C	ja	≥ 3	Kalibratieset: GxG simulatie	0,50	Kalibratieset: meetreeks
4	D	nee	≥ 3	Kalibratieset: Gem. meetreeks	0,25	Kalibratieset: meetreeks
5	E	nee	≥ 0	Validatieset: Gem. meetreeks	0,00	Kalibratieset: meetreeks

Gewichtsbepaling IBR3

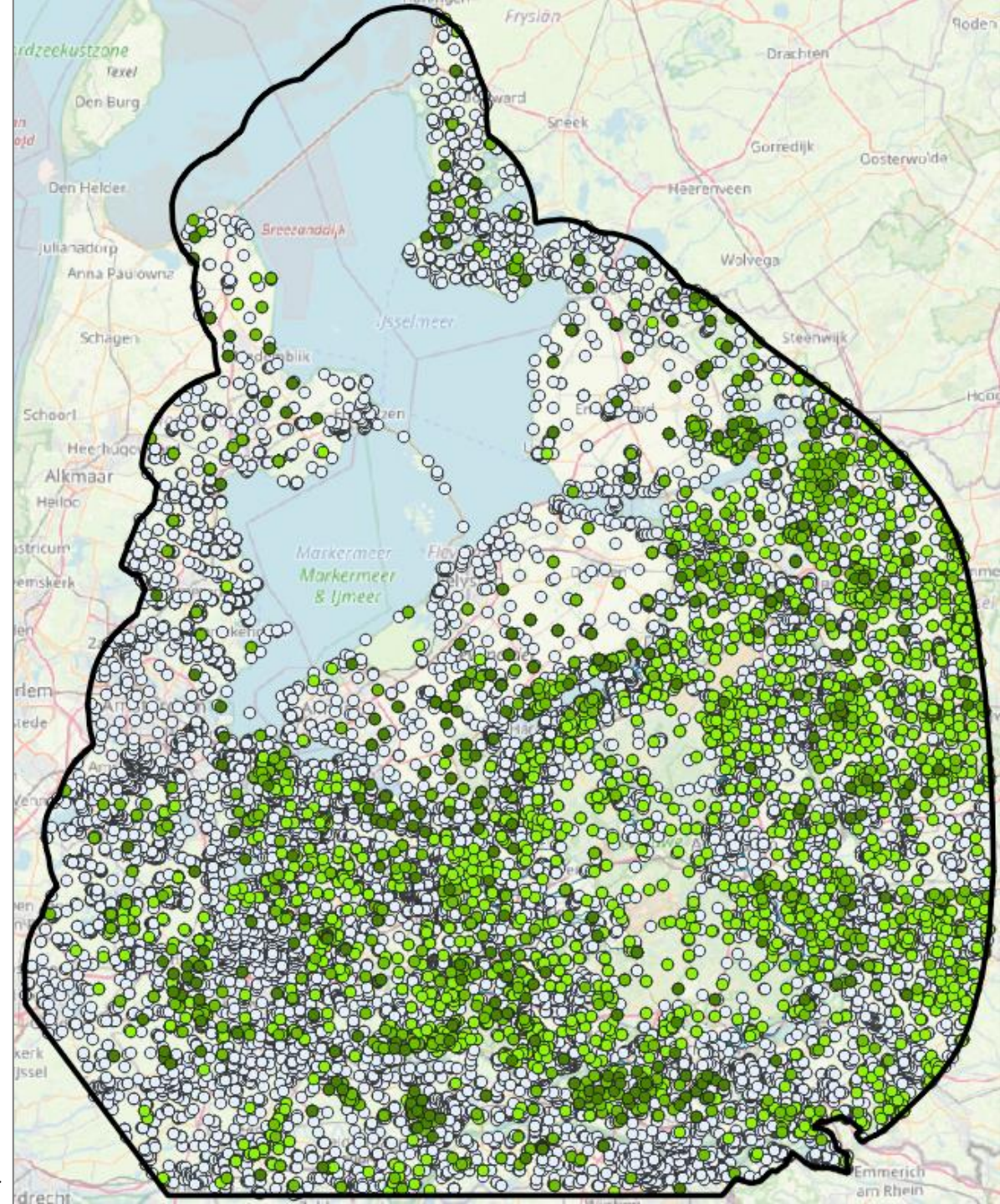
Kalibratieset AZURE+UGM v2

Peilbuisfilters

- Combinatie van diverse bronnen: LHM, TAUW Veluwe, Vitens, RWS
  - Er bleken echter m.n. te weinig filters in Flevoland
- ⇒ Alsnog opname van DINOloket-filters

11 Gebieden met afvoermetingen

Peilbuizen LHM (groen) en DINOloket

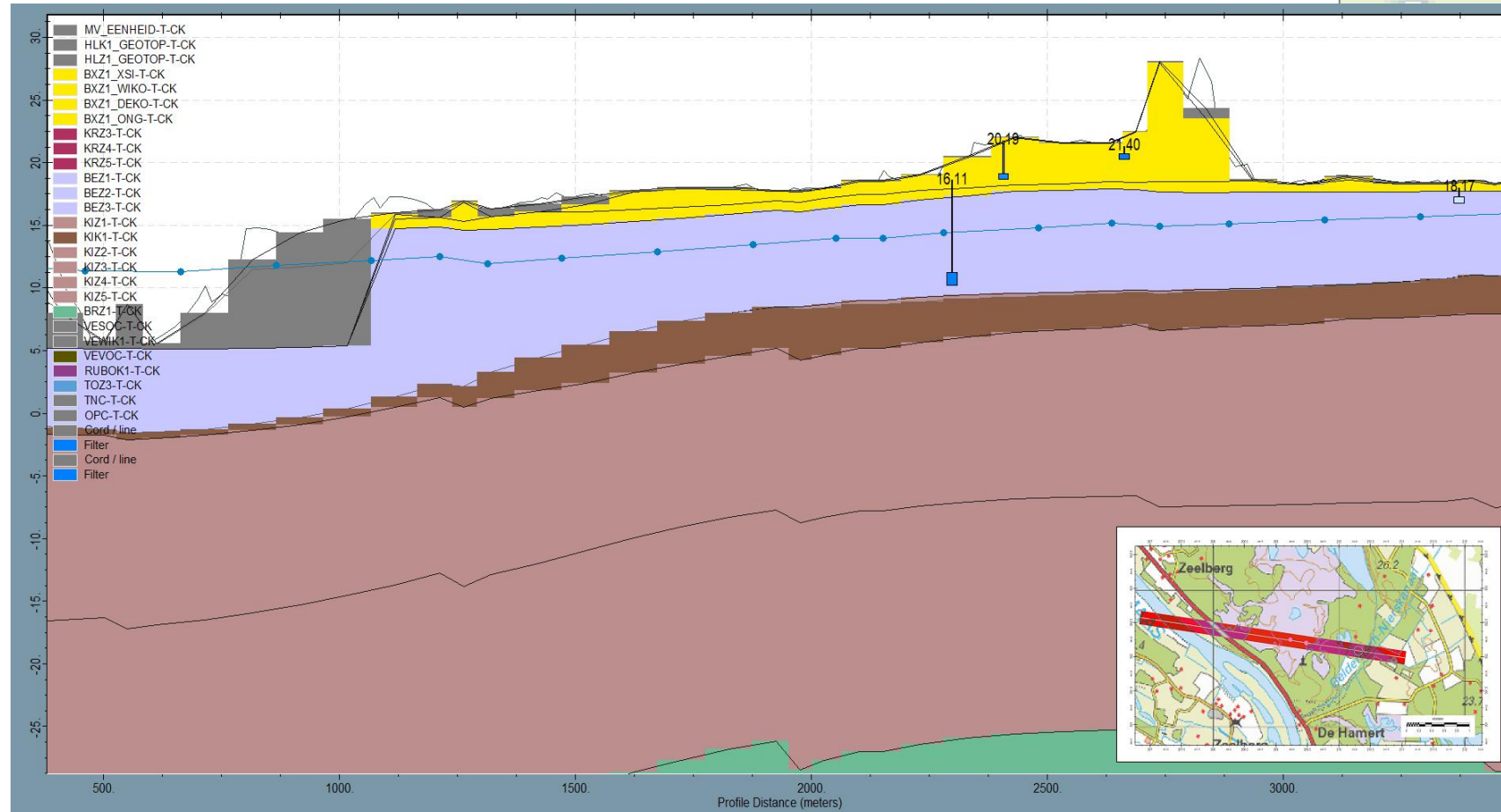
Analyse extreme residuen

Doelfunctie

- SSE: Sum of Squared Errors (som van **gekwadrateerde** afwijkingen (residuen))
- **Extreme residuen beïnvloeden daarmee sterk de uitkomst**
Oorzaak bijvoorbeeld: meetfouten, schijngrondwaterspiegel, schematisatiefout

Voorbeelden schijngrondwaterspiegels

- Filters in schijngrondwaterspiegels:**
- Meting in L1 of L2
  - > 2m te droog berekend
  - Afwijkend t.o.v. omliggende residuen
  - In veengebied of nat natuurgebied

Dwarsprofiel west-oost door een tweetal peilbuisfilters met schijngrondwaterspiegels

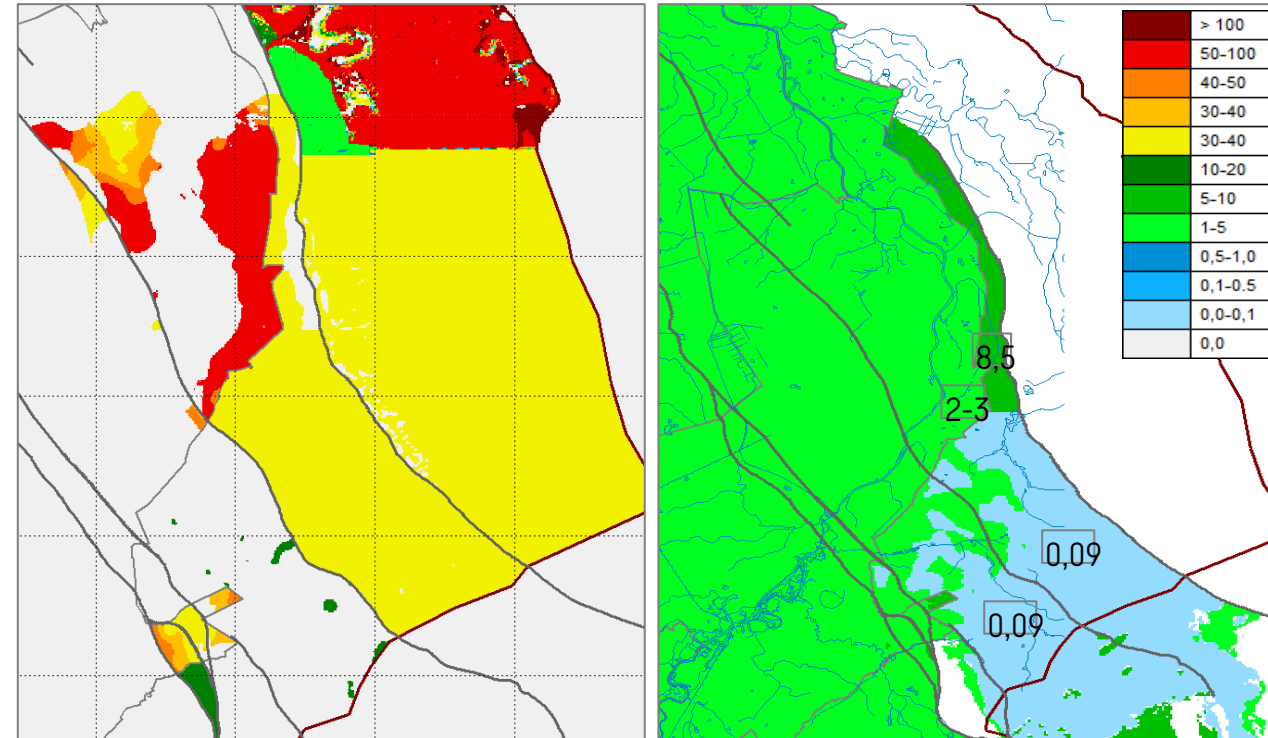
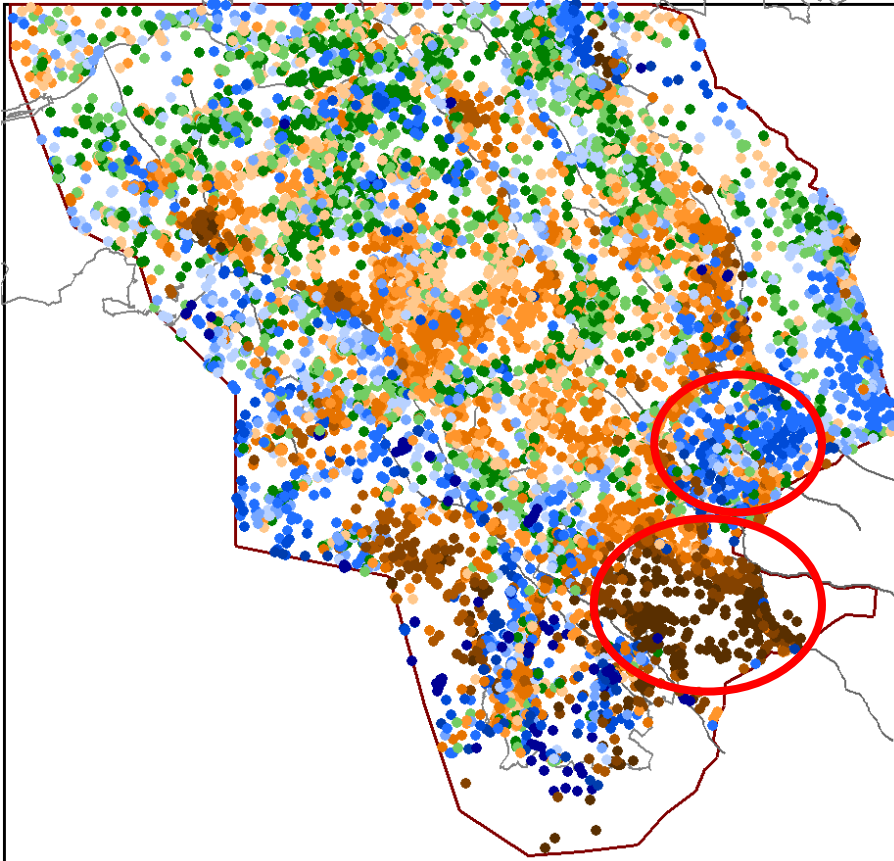
Analyse systematische afwijkingen - IBRAHYM

Doel na kalibratie

- gemiddelde afwijking 0
- alleen toevallige fouten (willekeurige afwijkingen)
- Beperkte gemiddelde absolute fout

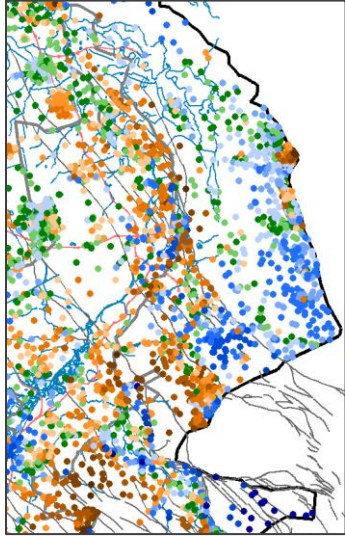
⇒ **Belangrijk om vooraf aan kalibratie grote clusters met systematische afwijkingen te voorkomen!**

Via kalibratie kan dit meestal niet worden opgelost.

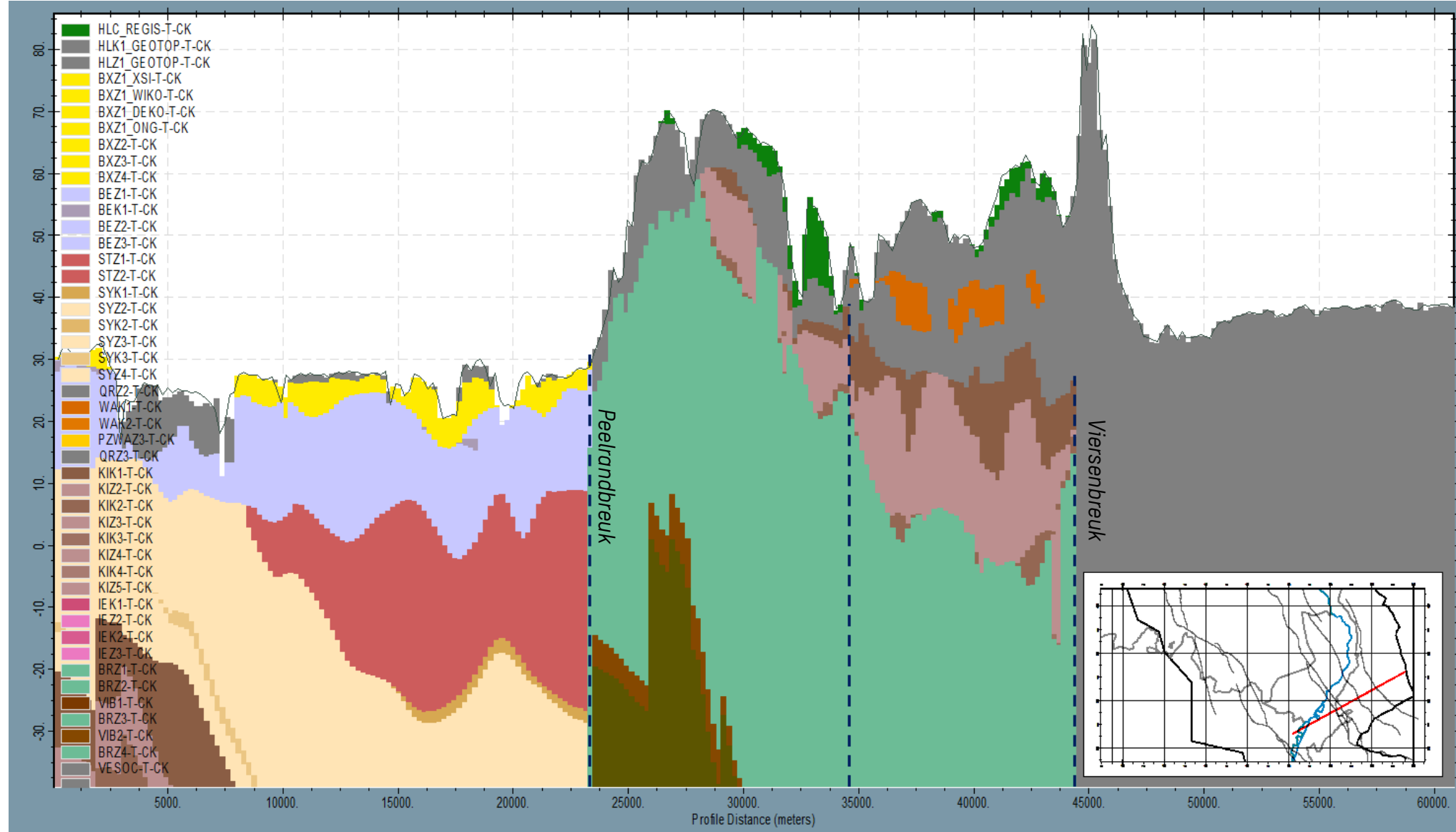
Systematische afwijkingen in kh-waarden geologisch model:
PZWaz3 / QRz3 (links) en BRz1 (rechts)

Analyse systematische afwijkingen - IBRAHYM

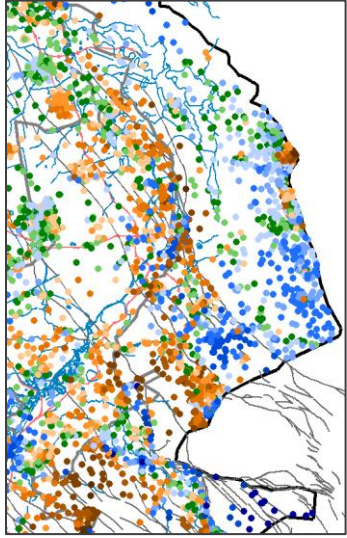

Linksboven:
Modelresiduen (m):
gemeten min
berekende
stijghoogten
(HLC – Klz5)

Rechts:
Dwarsprofiel ZW-NO
REGIS+ lagen

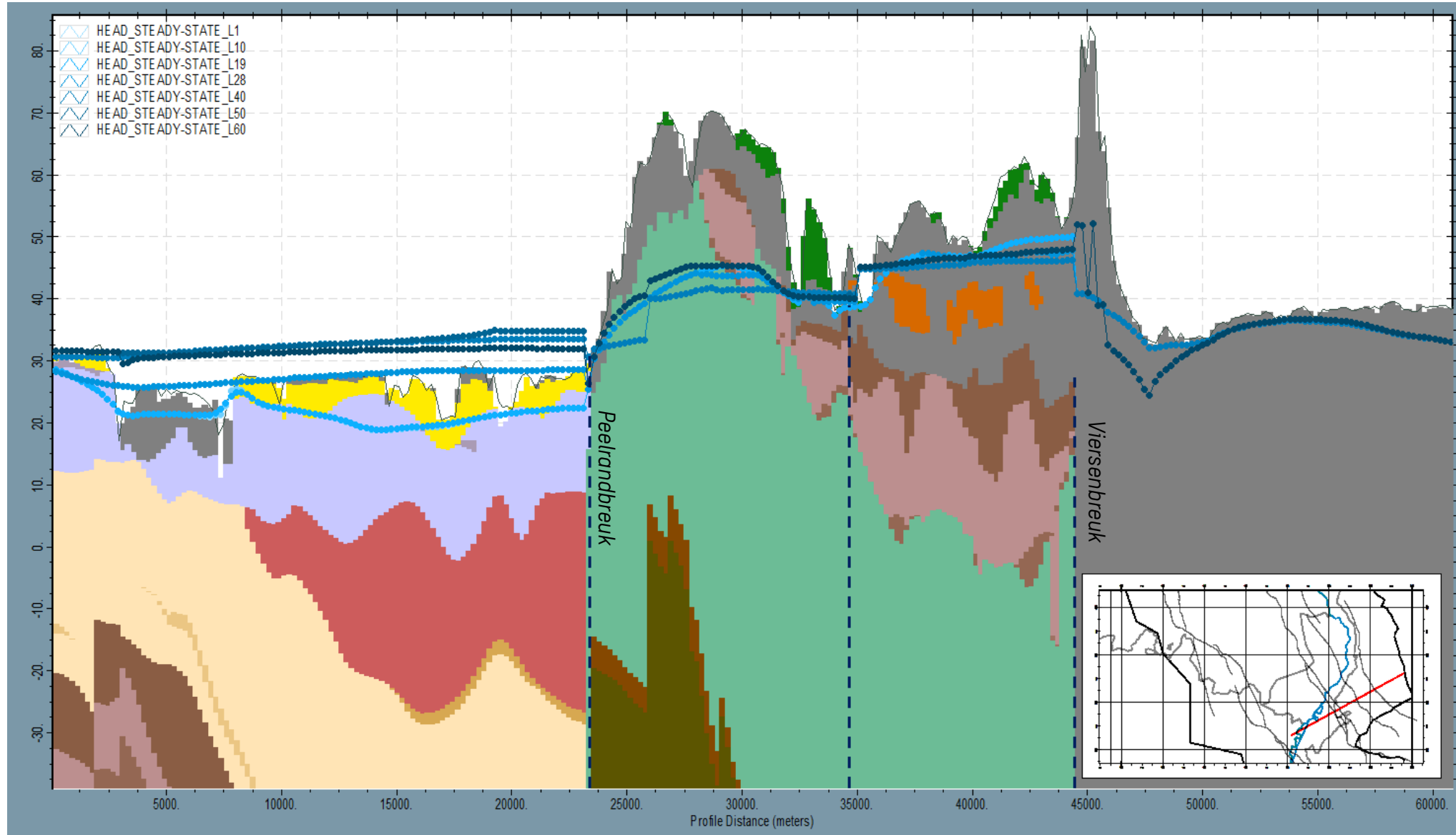

Kalibratie – handmatige verbeteringen

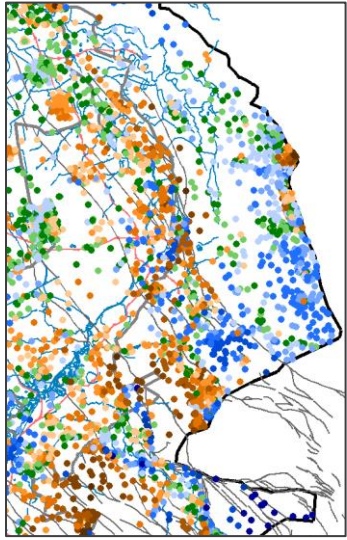

Linksboven:
Modelresiduen (m):
gemeten min
berekende
stijghoogten
(HLC – Klz5)

Rechts:
Dwarsprofiel ZW-NO
REGIS+ lagen en
stijghoogten L1 (l.bl.),
L10, ..., L60 (d.blauw)

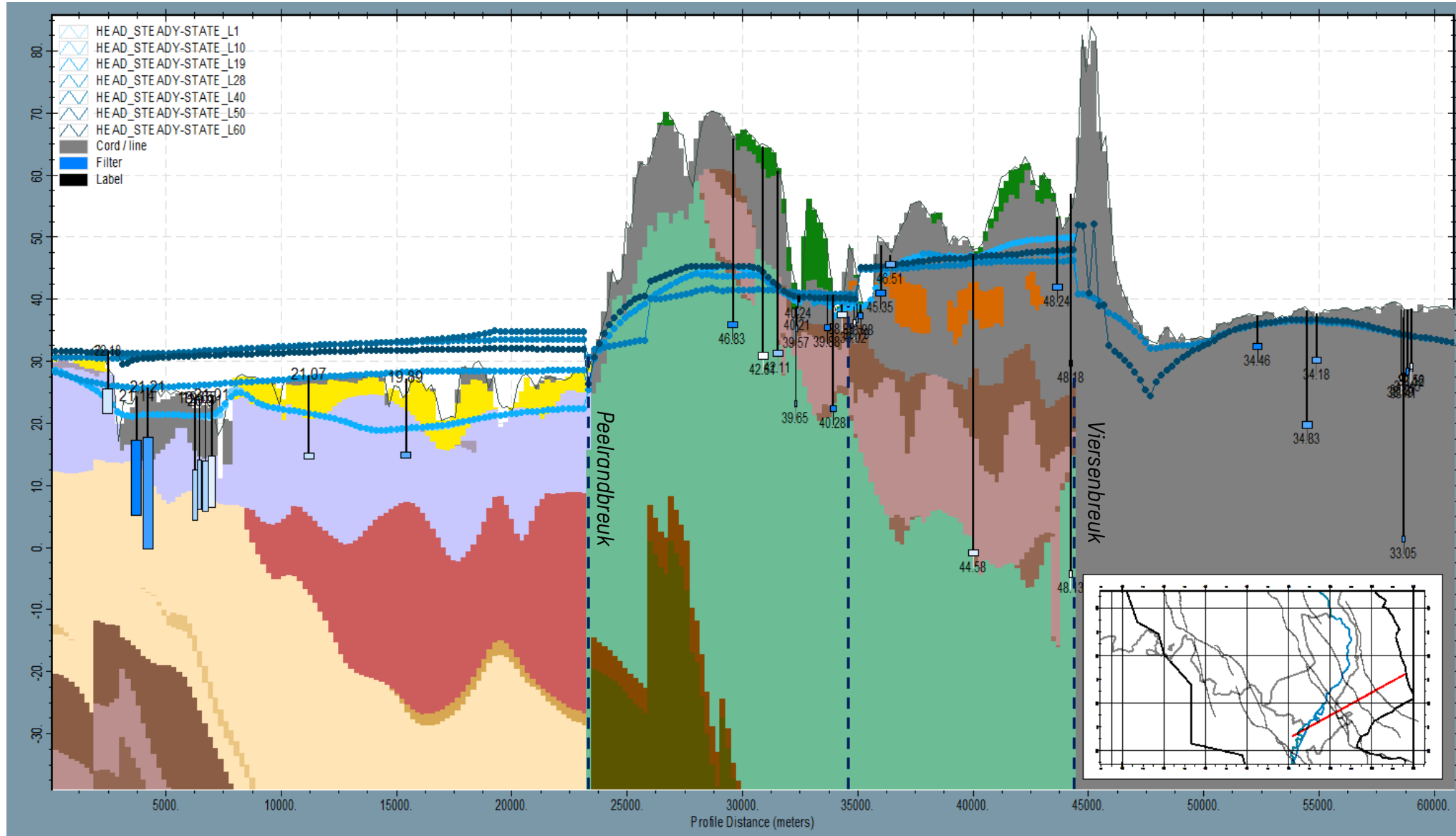

Kalibratie – handmatige verbeteringen

Linksboven:
Modelresiduen (m):
gemeten min
berekende
stijghoogten
(HLC – Klz5)

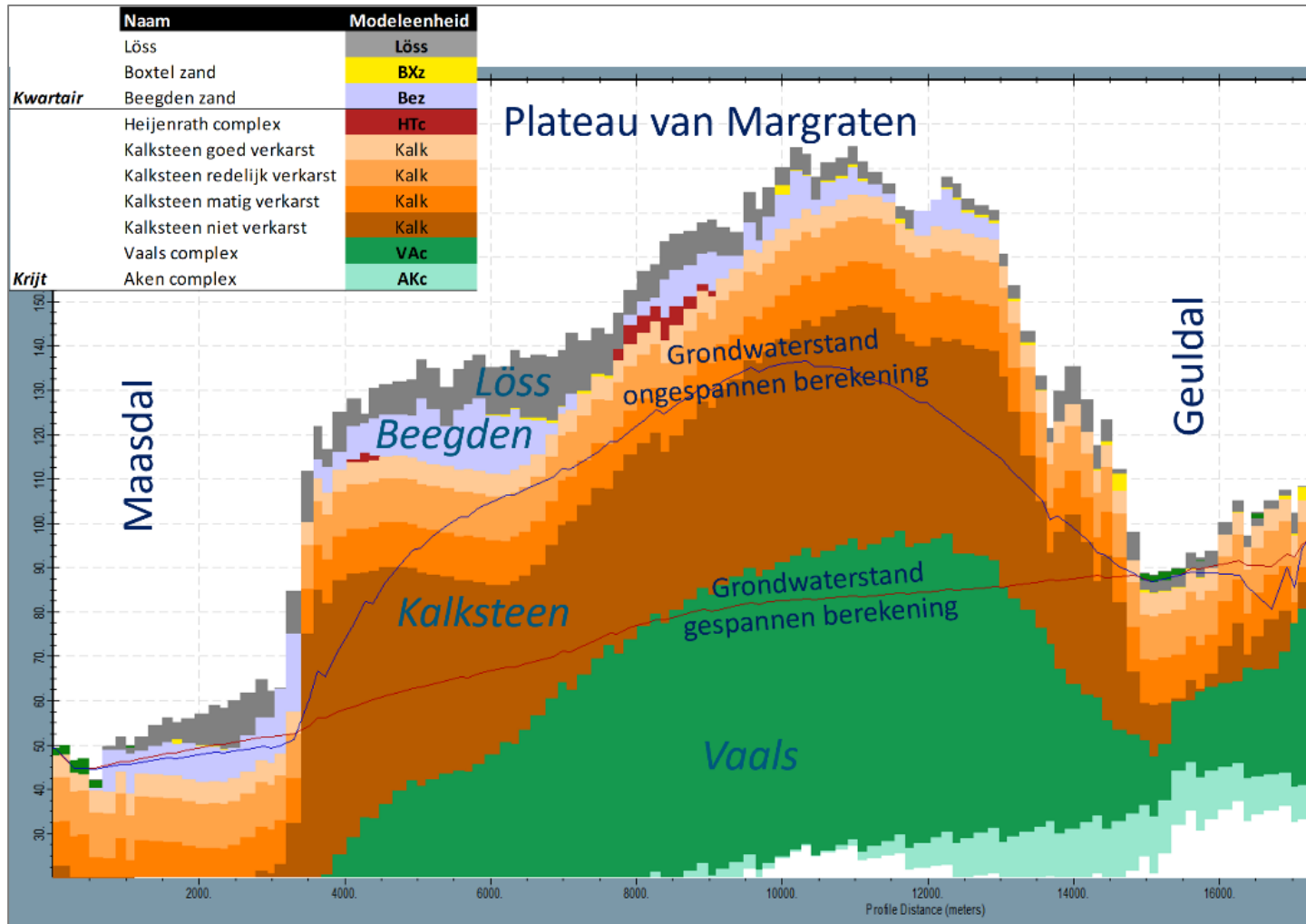
Rechts:
Dwarsprofiel ZW-N0
REGIS+ lagen en
stijghoogten L1 (l.bl.),
L10, ..., L60 (d.blauw)

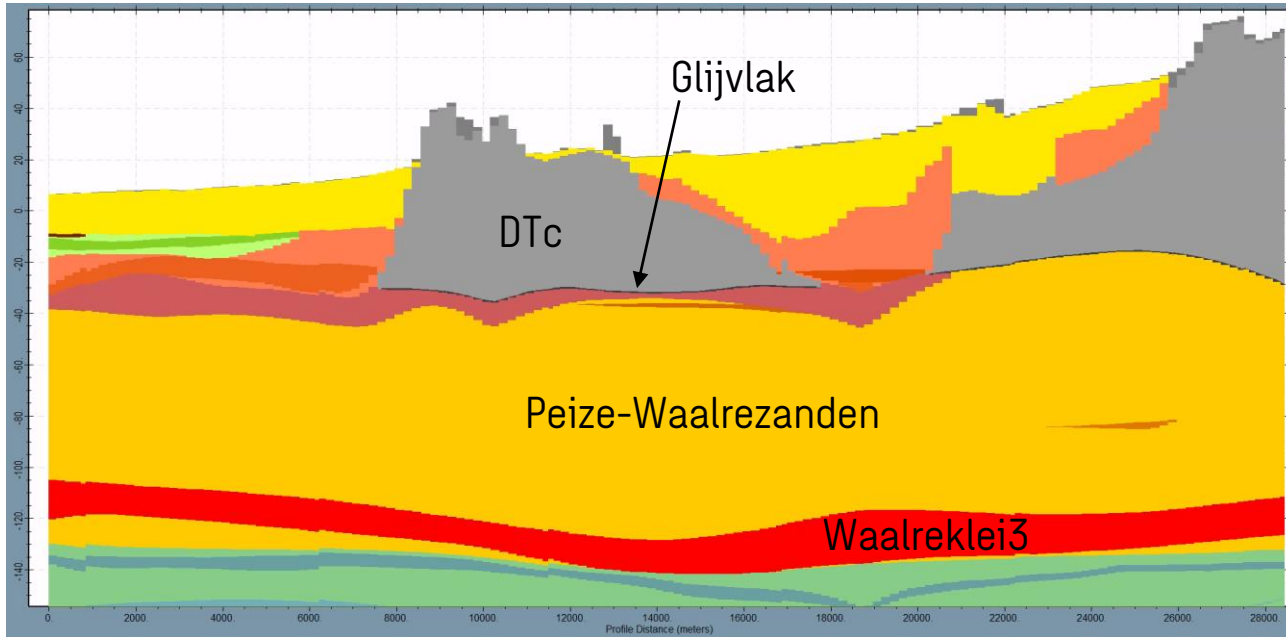
Analyse systematische afwijkingen - IBRAHYM

- Confined versus (MF6) unconfined: grondwaterstand Plateau van Margraten is confined niet goed te berekenen
- Kalibratie o.b.v. confined model kan daardoor problemen geven

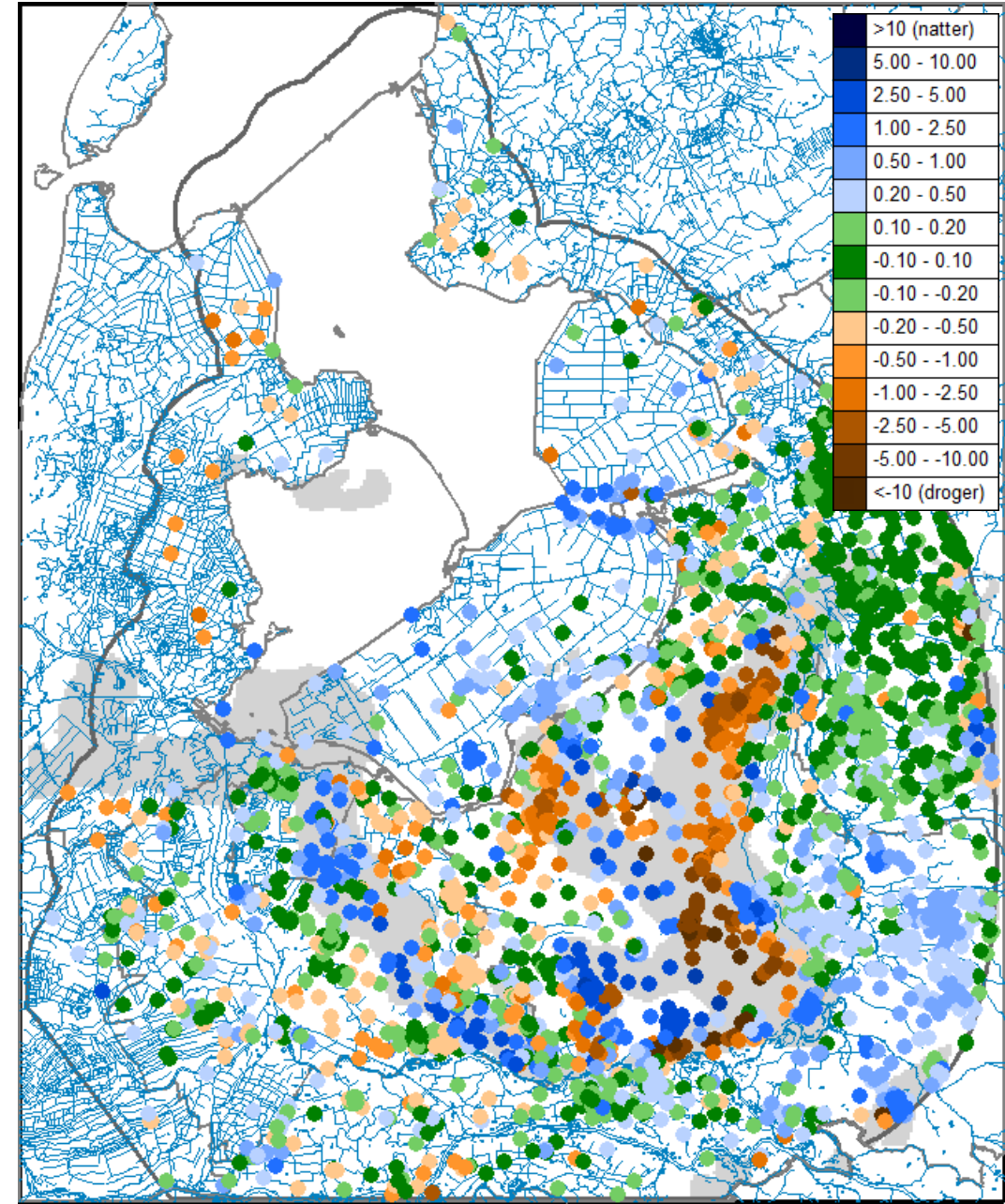
Analyse systematische afwijkingen - AZURE+UGM

- Residuen uitgangsmodel
- Systematische afwijkingen o.a. Veluwe en Utrechtse Heuvelrug
- Onder beide stuwwallen zit glijvlak met weerstand 5000 d

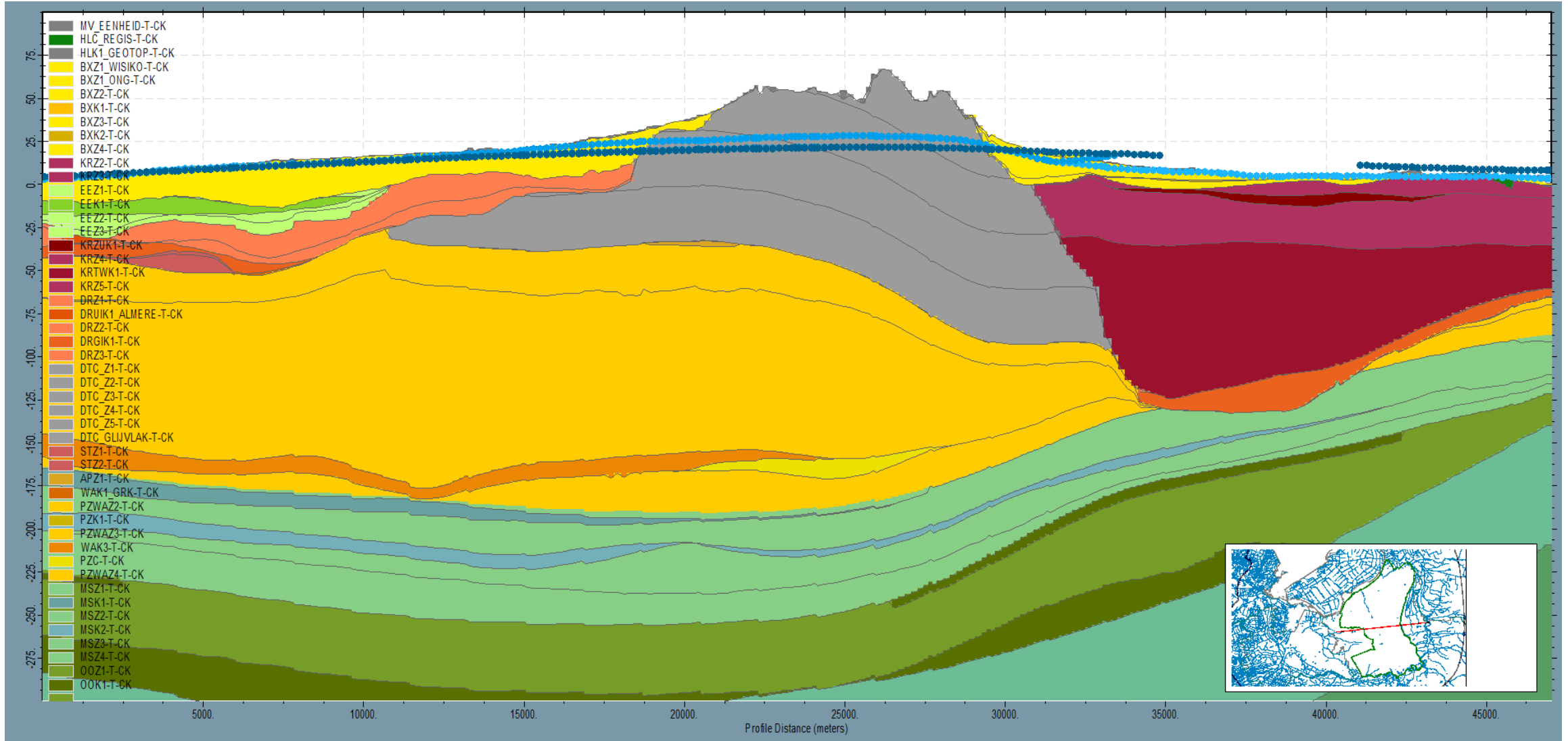
Weergave glijvlak

DTc (grijs) + residuen (m) MF6 L1-27 (Hlc - DTc/KRUIK/KRTWk)

Analyse systematische afwijkingen - AZURE+UGM

- Veel te weinig opbolling op de Veluwe

Dwarsprofiel W-0 Veluwe: lichtblauwe lijn geeft freatische grondwaterstand, donkerblauw de stijghoogte

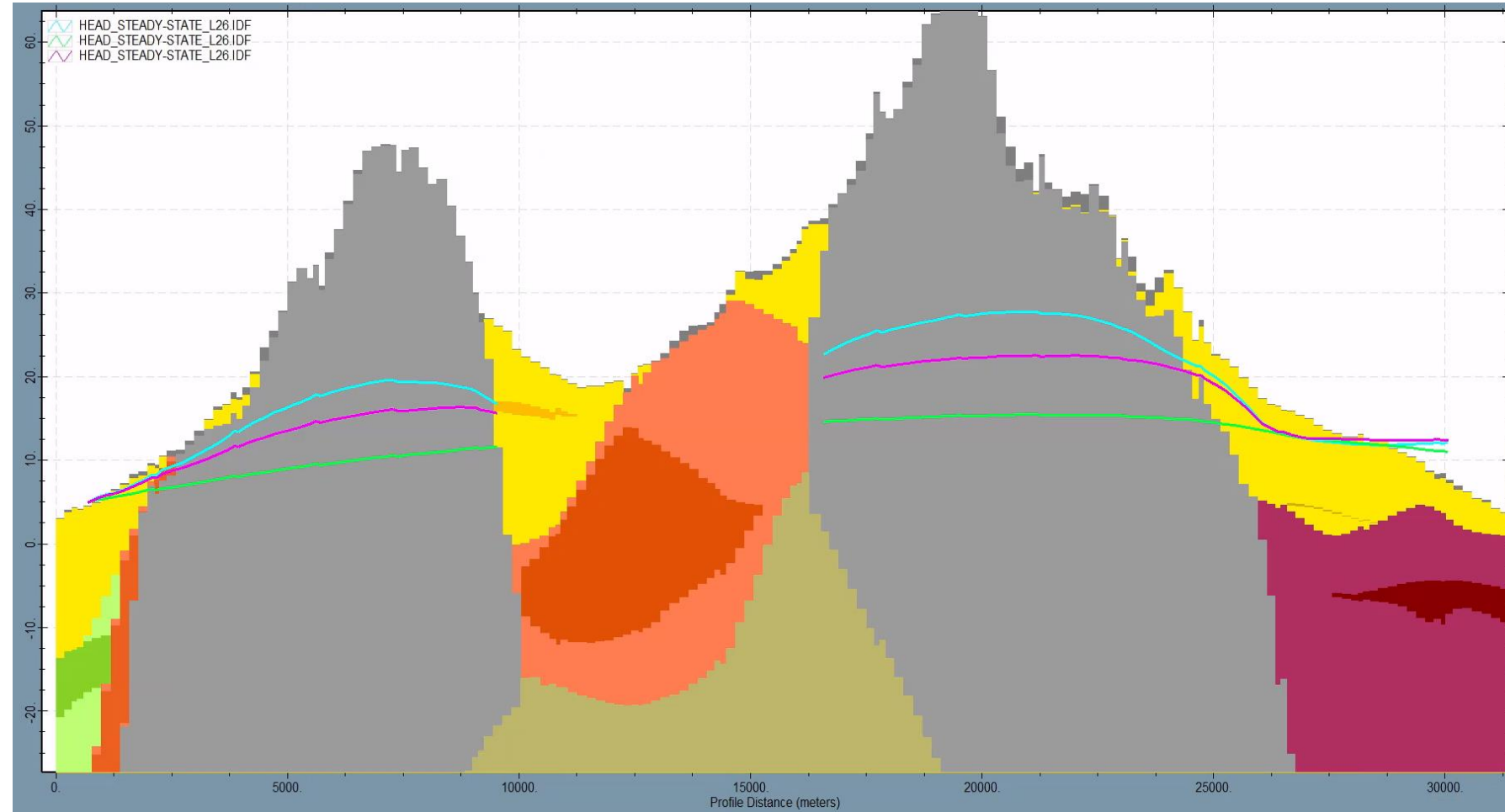
Analyse systematische afwijkingen - AZURE+UGM

- **Gevoeligheidsanalyse glijvlak weerstand**

- Roze = Glijvlakweerstand 5000 d
- Groen = Glijvlakweerstand 10 d
- Blauw = Glijvlakweerstand x 2

- **Conclusie**

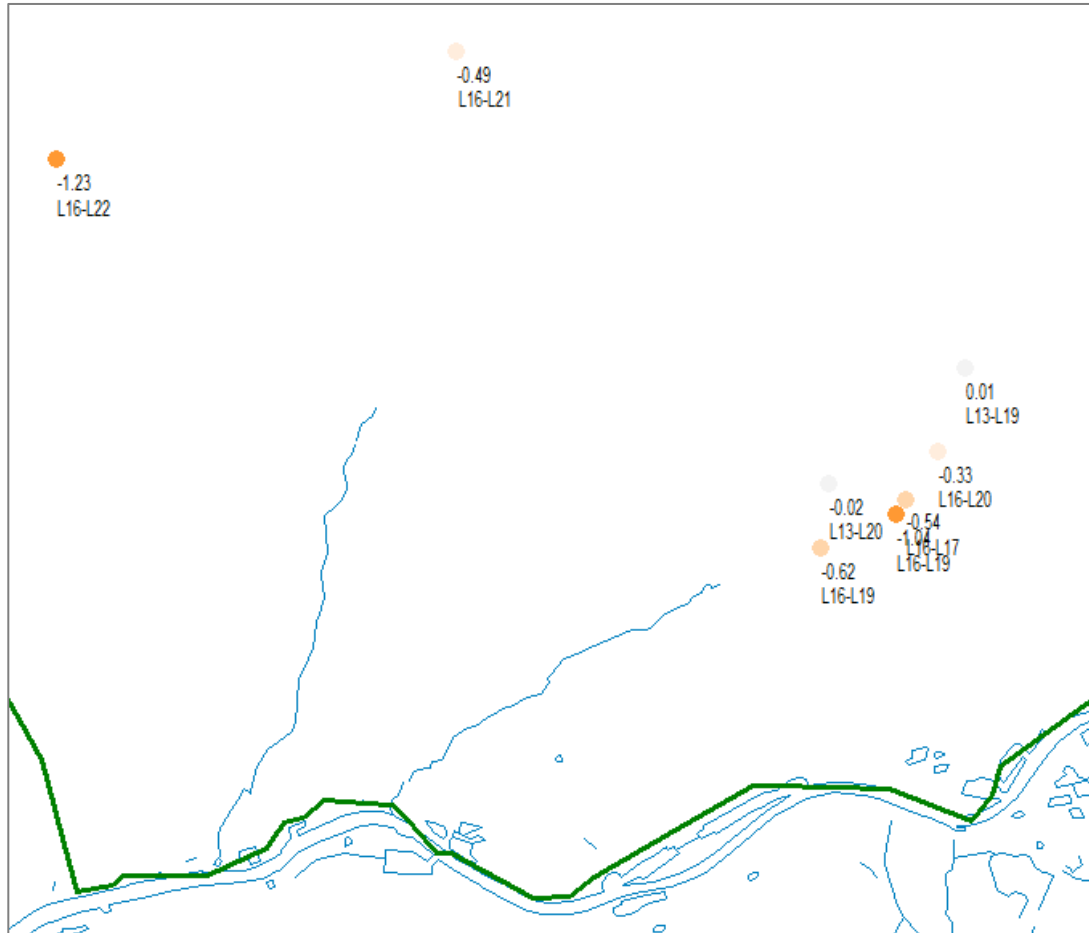
hogere opbolling door vergroten glijvlakweerstand

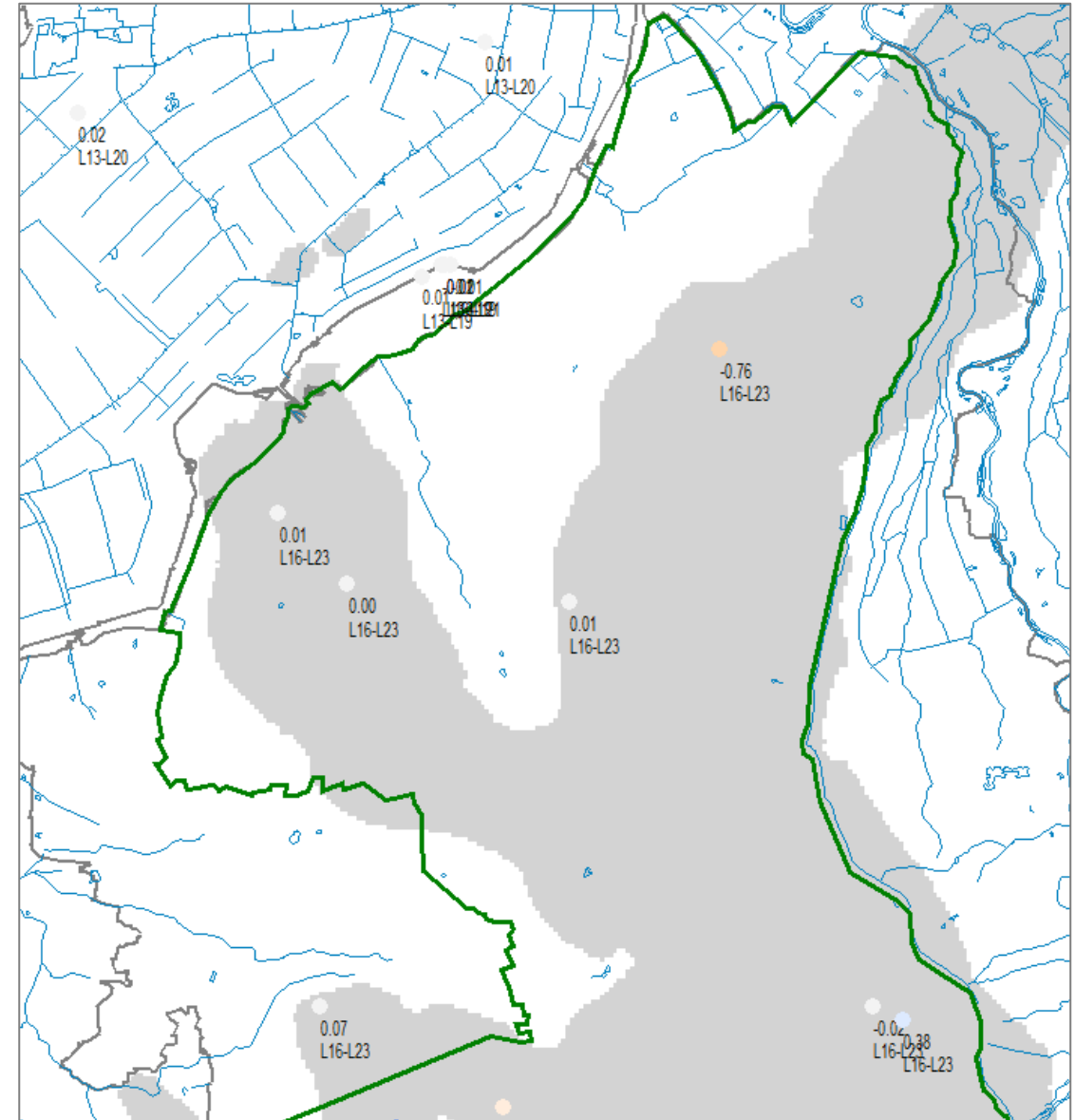
Dwarsprofiel W-0 Veluwe: berekende stijghoogte bij verschillende tests

Analyse systematische afwijkingen - AZURE+UGM

- Analyse potentiaalverschillen over glijvlak
- Metingen geven te weinig verschil om opbolling te verklaren

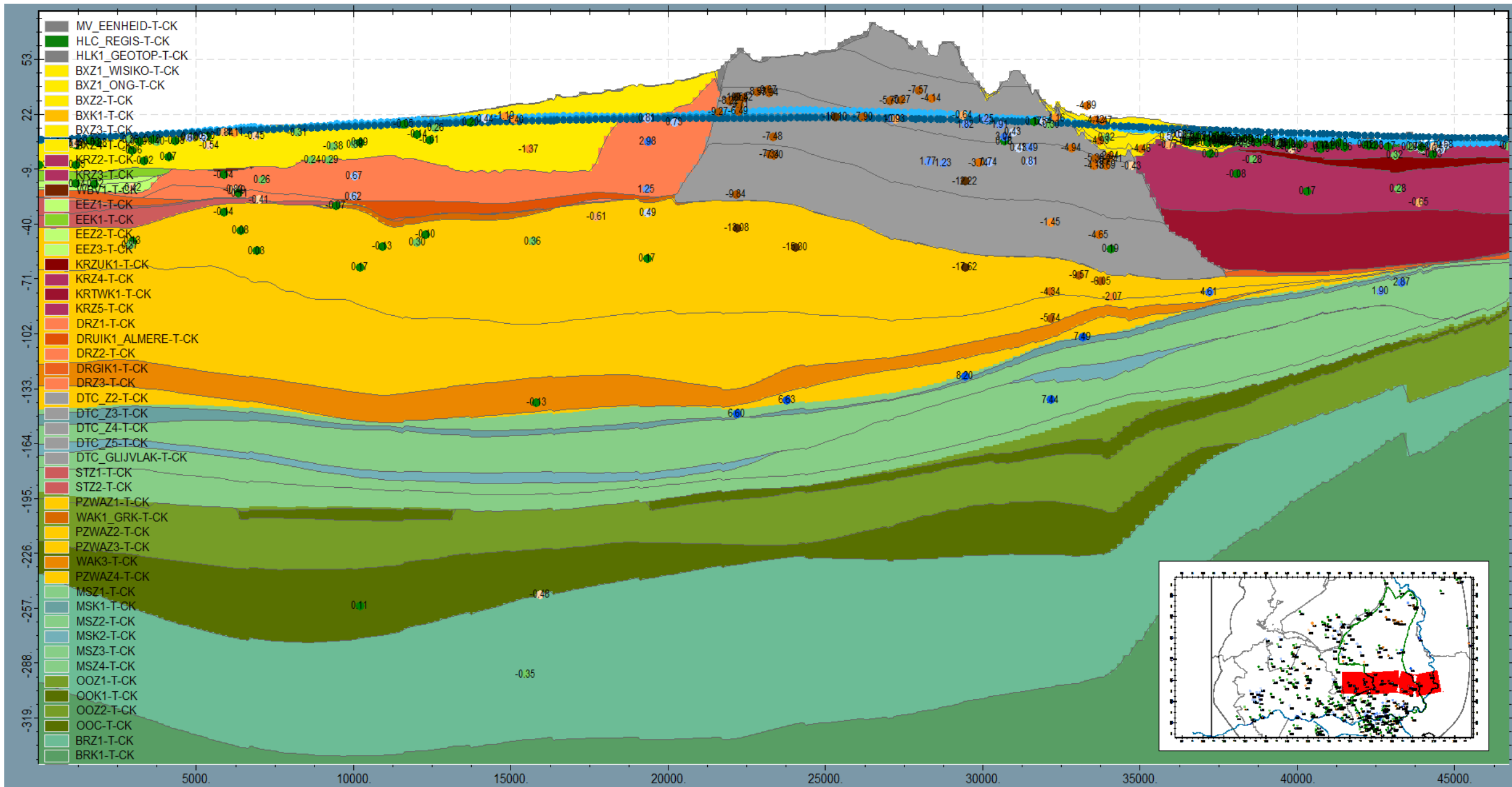

Potentiaalverschillen over glijvlak Zuid-west Veluwe

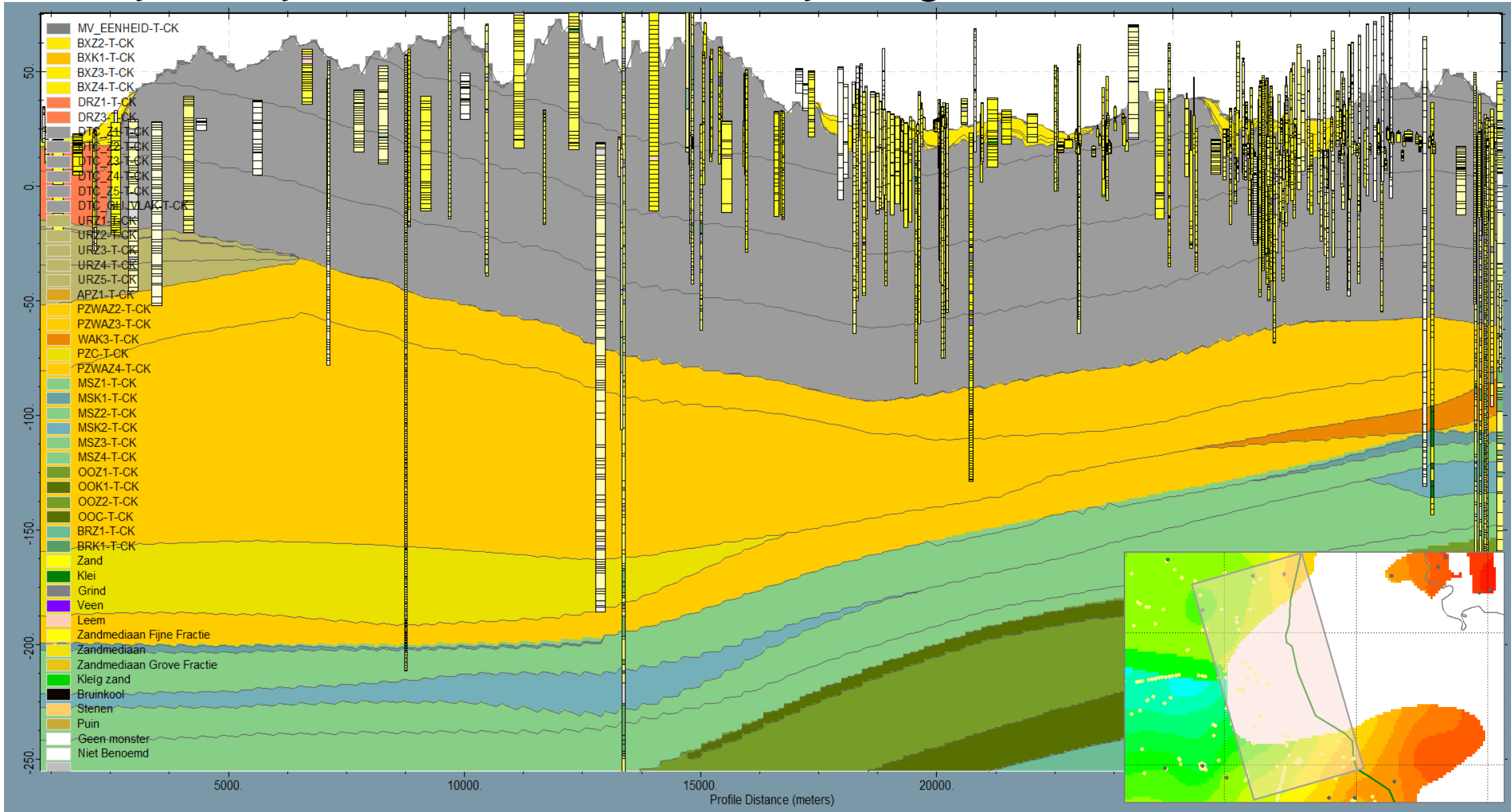
Filters en potentiaalverschillen boven en onder DTC glijvlak tot in PZWaz2, onder WAK1

Residuen Veluwe

Dwarsprofiel W-0 met residuen (m) ter plaatse van peilbuisfilters

Analyse systematische afwijkingen - AZURE+UGM

Dwarsprofiel met boringen DINOLOket ter plaatse van gat PZc

Automatische kalibratie

Handmatige kalibratie

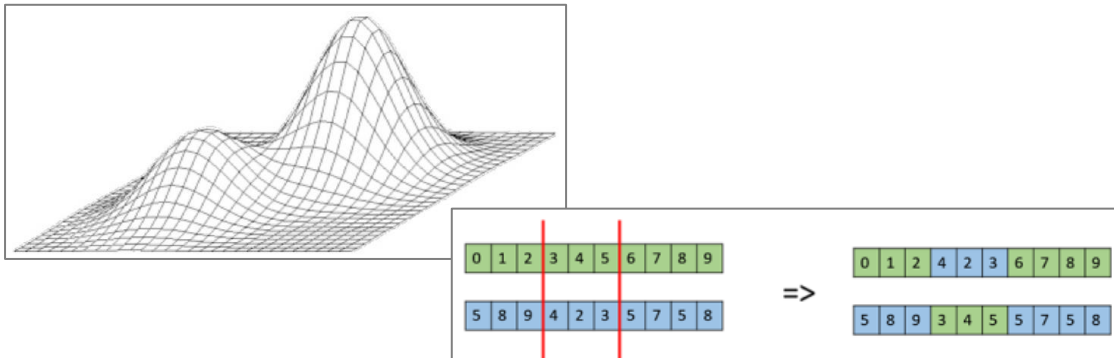
- Meer mogelijkheden voor analyse
- Kalibratie o.b.v. inzicht
- Gevoeligheidsanalyses per parameter ...

Gevoeligheidsanalyse

- Handmatig voor inzicht in ruimtelijke invloed van parameters
- iPEST en iPEST Analyzer in iMOD
- Kan met IPESTP (bij voldoende CPU's) ook tijdens kalibratie

AI en kalibratie

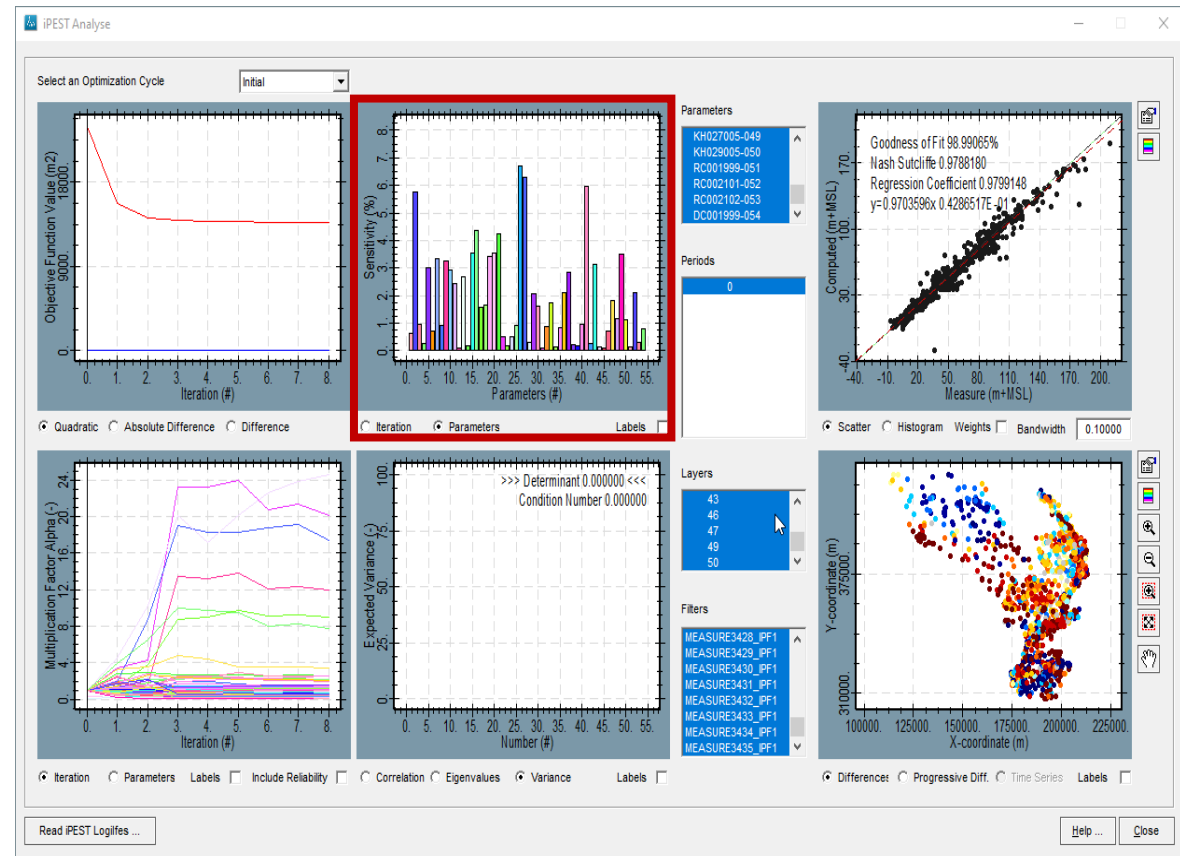
- Pilot met **Genetisch Algoritme** i.v.m. lokale optima

Voorbeeld: Kruisen van genen met kalibratiefactoren

Automatische kalibratie

- Integrale optimalisatie van meerdere parameters tegelijk
- Beoordeling gekalibreerde parameters o.b.v. objectieve criteria
- Reproduceerbaar
- Levert informatie m.b.t. gevoeligheid en onzekerheden

Automatische kalibratie met IPEST - invoer

- Aanmaken PST-block in PRJ-file met instellingen, kalibratieset, parameters, zones, etc.
- Via teksteditor, direct in PRJ-file (zie H10 in iMOD-manual)

IPESTP voor MODFLOW 6

- Parallel
- Bepaalt automatisch modellagen voor peilbuizen

Kalibratieset
Instellingen
Parameters

```

78,(PST),1, Parameter Estimation,[PST]
-2
"X:\...\PeilbuisDataIBR30-KalSet.IPF",1,1,2,0,10,-21,0,6,7
"X:\...\PeilbuisDataIBR30-ValSet_zone3.IPF",1,1,2,0,10,-21,0,6,7
50,0.0,0.1,0,0,1.0,0.0,3,0.0,0.0,1,0.0,0
1,KH,7,1,1.000,1.01,1,10,10,1,1,KH007001-001,1,10
1,KH,15,1,1.000,1.01,0.1,10,10,2,1,KH015001-002,1,10
1,KH,18,1,1.000,1.01,0.1,10,10,3,1,KH018001-003,1,10
1,KH,21,1,1.000,1.01,0.1,10,10,4,1,KH021001-004,1,10
...
1,KH,29,5,1.000,1.01,0.1,10,10,51,1,KH029005-051,1,10
1,RC,1,999,1.000,1.01,0.4,2,10,52,1,RC001999-052,1,10
1,RC,2,101,1.000,1.01,0.5,5,10,53,1,RC002101-053,1,10
1,RC,2,102,1.000,1.01,1,5,10,54,1,RC002102-054,1,10
1,DC,1,999,1.000,1.01,0.1,1,10,55,1,DC001999-055,1,10
3
X:\...\REGISzones_ibound.IDF
X:\...\PST\Maas_PST-zones.IDF
999
    
```

Zones

Data Set 14: Parameter Estimation – Main settings

Data Set 14	PE_MXITER,PE_STOP,PE_SENS,PE_NPERIOD,PE_NBATCH, PE_TARGET_H,PE_TARGET_D,PE_SCALING,PE_PADJ,PE_DRES, PE_KTYPE,PE_KRANGE, PE_REGULARISATION,PE_REGFACTOR

PE_MXITER	PE_STOP	PE_SENS	PE_NPERIOD	PE_NBATCH	PE_TRGTH	PE_TRGTD	PE_SCALING	PE_PADJ	PE_DRES	PE_KTYPE	PE_KRANGE	PE_REG	PE_REGF
50	0	0,1	0	0	1	0	3	0	0	1	0	0	0

PARCODE	PACT	PPARAM	PILS	PIZONE	PINI	PDELTA	PMIN	PMAX	PINCREASE	PIGROUP	PLOG
KH001001-1	1	KH	1	1	1,00	1,1	0,1	10	10	1	

Automatische kalibratie met IPESTP - invoer

- Aanmaken PST-block in PRJ-file via Project Manager in iMOD

The screenshot displays the iMOD Project Manager interface on the left and the Parameter Estimation Settings dialog box on the right. The Project Manager shows a tree view with 'PST Parameter Estimation' selected. The Parameter Estimation Settings dialog box is open to the 'Parameters' tab, showing a table of parameters to be estimated.

Act.	Parame...	Layer/S...	Zone	Group	Initial	Minimal	Maximal	StepSize	Increase	Transf.	Acronym	P.Estimate
☒	KH	1	1	1	1.00	0.01	100.00	1.10	2.00	☒		1.0000
☒	KH	1	2	2	1.00	0.01	100.00	1.10	2.00	☒		1.0000
☒	KH	2	1	3	1.00	0.01	100.00	1.10	2.00	☒		1.0000
☒	KH	2	2	4	1.00	0.01	100.00	1.10	2.00	☒		1.0000

The Parameter Estimation Settings dialog box includes the following options:

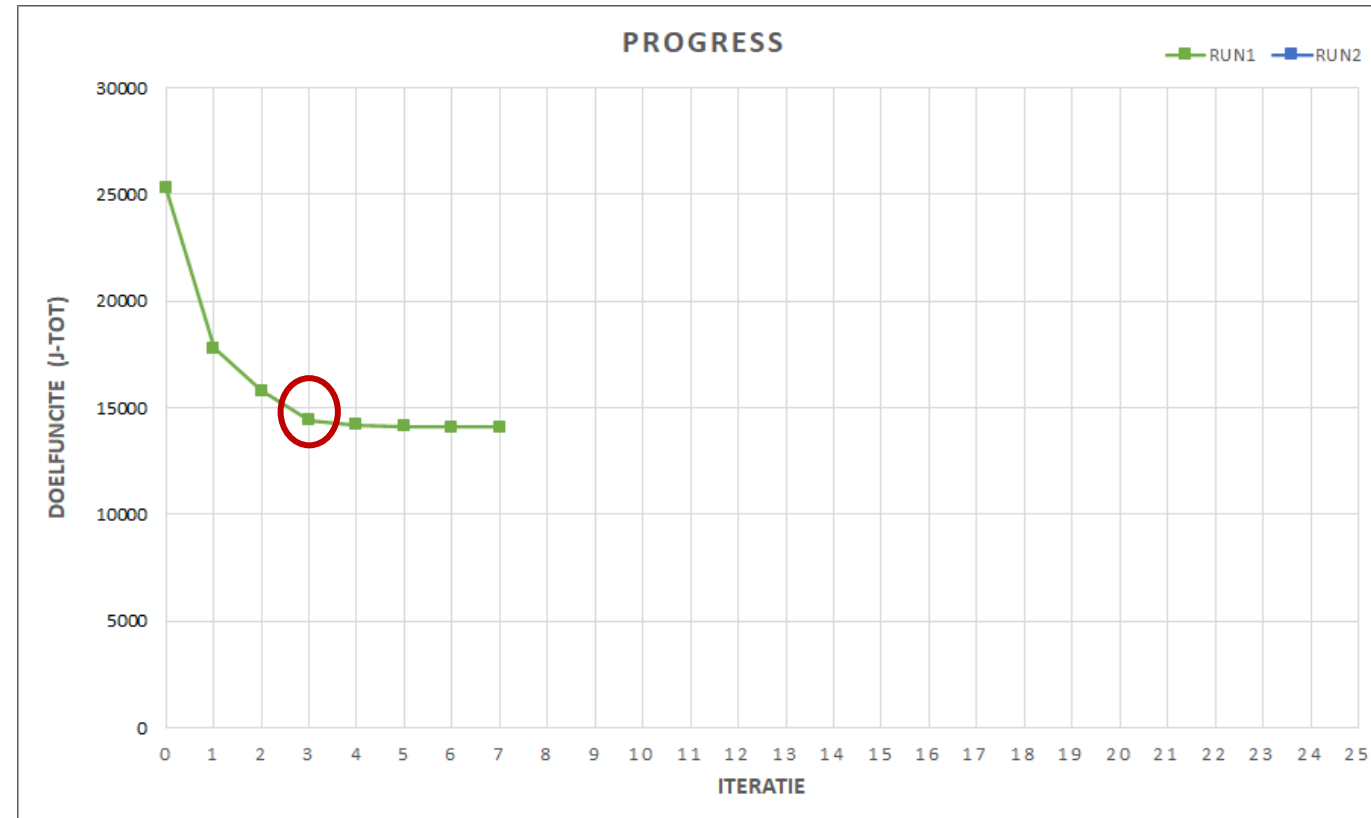
- Define General Characteristics
  - Apply Parallel iPEST:
  - Hide Command Windows:
  - Number of Processors: 5
  - Number of Line Searches: 3
  - Maximum Number of Sequences: 10
  - Stop Criterion Reduction of Objective Function (%): 0.100
  - Stop Criterion Parameter Adjustment (0-1): 0.010
  - Ignore Parameter with maximal Sensitivity (%): 0.000
  - Minimal Acceptable Residual (m): 0.000
  - Enter a Fraction for each Target (0-1): 1.000, 0.000
  - Specify Scaling / SVD: Scaling
  - Tikhonov Regularisation:
  - Variable Weighting: 1.00
  - Kriging Type: Simple Kriging
  - Number of Periods: 0
  - Number of Batchfiles: 0
  - Number of Parameters: 0
  - Number of Zones: 0
  - Number of Measurements: 0

Keuze iteratie van kalibratierun

- Meerdere iteraties tijdens kalibratie waarin factoren worden aangepast
- Kies laatste iteratie die nog noemenswaardige verbetering geeft

KALRUN	1	
ITSEL	3	
TOT_J	14401,682	
Δ TOT_J (%)	8,86%	
IT	TOT_J	Progress (%)
0	25313,551	
1	17794,047	29,71%
2	15802,422	11,19%
3	14401,682	8,86%
4	14212,051	1,32%
5	14128,103	0,59%
6	14107,457	0,15%
7	14097,443	0,07%

⇒ KAL1: Iteratie 3 gebruikt

Verbetering doelfunctie

Keuze kalibratiefactoren

- Kies gevoelige en betrouwbare kalibratiefactoren

Vergelijking kalibratiefactoren						Vergelijking betrouwbaarheid						
dF _{min}		Model	RUNA	RUNB	Verschil RUNA/RUNB	Model		RUNA			RUNB	
fC _{max}		Modelrun	RUN1	RUN2		Modelrun		RUN1			RUN2	
Importeer Parameters		Iteratie	2	3		Iteratie		2			3	
Nr	Parameter	ZONE-detail	Factor	Factor		Parameter	Lower	Upper	Significant?	Lower	Upper	Significant?
1	KH007001-001	krz3 - qrz1	1	1,000	#####	KH007001-001	0,572	1,747	nee	0,575	1,740	nee
2	KH014001-002	DTc_glijvlak - stk1	0,69785	0,617	1,27	KH014001-002	0,065	7,515	nee	0,060	6,360	nee
3	KH015001-003	urz1 - qrz2	0,45916	0,485	0,95	KH015001-003	0,111	1,906	nee	0,149	1,583	nee
4	KH018001-004	wak1	1,30794	1,463	1,51	KH018001-004	0,627	2,726	nee	0,697	3,073	nee
5	KH021001-005	pzwaz3 - qrz3	0,49556	0,196	1,59	KH021001-005	0,209	1,174	nee	0,073	0,525	ja
6	KH024001-006	kik1	1,2132	1,480	2,25	KH024001-006	0,591	2,489	nee	0,738	2,971	nee
7	KH025001-007	kiz2	0,67187	0,604	1,21	KH025001-007	0,449	1,006	nee	0,362	1,007	nee
8	KH031001-008	brz1	0,47878	1,980	-1,88	KH031001-008	0,103	2,215	nee	0,444	8,821	nee
9	KH003002-009	bxz2 - BXz1_ong	1,58725	13,466	21,23	KH003002-009	0,010	243,317	nee	0,636	284,919	nee
10	KH005002-010	krz3 - bez1	0,72913	0,589	1,52	KH005002-010	0,252	2,107	nee	0,150	2,315	nee
11	KH029002-011	iez3 - brz1	0,82255	0,335	3,75	KH029002-011	0,368	1,837	nee	0,139	0,806	ja
12	KH003003-012	bxz2 - BXz1_ong	0,56778	0,936	0,15	KH003003-012	0,015	21,170	nee	0,016	54,234	nee
13	KH009003-013	krz3 - bez1	0,31535	0,250	1,10	KH009003-013	0,193	0,516	ja	0,152	0,410	ja
14	KH014003-014	syk1	1,79597	2,376	1,73	KH014003-014	8,06E-04	4,00E+03	nee	0,001	5014,843	nee
15	KH015003-015	syz2	0,20429	0,203	1,00	KH015003-015	0,104	0,403	ja	0,105	0,391	ja
16	KH016003-016	syk2	2,19837	2,211	1,01	KH016003-016	1,502	3,217	ja	1,525	3,206	ja
17	KH018003-017	syk3	3,82327	8,788	2,76	KH018003-017	0,006	2,45E+03	nee	0,000	193574,800	nee
18	KH021003-018	pzwaz2 - QRz3_Rslenk	0,42654	0,522	0,83	KH021003-018	0,316	0,575	ja	0,385	0,707	ja
19	KH022003-019	wak2	1,2165	1,065	0,30	KH022003-019	0,908	1,629	nee	0,812	1,396	nee

Vergelijking factoren en onzekerheden van verschillende iteraties

Keuze kalibratiefactoren

- Kies plausible kalibratiefactoren binnen fysieke bandbreedtes
  - Beoordeel resulterende k-waarden op plausibiliteit voor betreffende geologische eenheid

Zone IDF-file #1		%DBASEPATH%\BASIS1\LinkTable\REGISzones_ibound.IDF												
Zone IDF-file #2		%DBASEPATH%\KAL2\PST\Maas_PST-zones.IDF												
PPARAM details							LinkTable details							
PACRONYM	PAR	LAY	ZONEFILE	ZONE	GROUP	Factor	MF6 Package	MF-2005 Package	Eenheid ₁	Eenheid _n	k-org ₁ (m/d)	k-org ₂ (m/d)		
KH007001-001	KH	7	1	1	1	1	KHV	KHV	krz3	qrz1	58,2137	27		
KH015001-002	KH	15	1	1	2	0,604	KHV	KHV	urz1	qrz2	55	27		
KH018001-003	KH	18	1	1	3	1,218	KHV	KVV	wak1		0,05292			
KH021001-004	KH	21	1	1	4	0,435	KHV	KHV	pzwaz3	qrz3	39,0435	27		
KH024001-005	KH	24	1	1	5	1,225	KHV	KVV	kik1		0,00084			
KH025001-006	KH	25	1	1	6	0,499	KHV	KHV	kiz2		24,7242			
KH025001-006	KH	27	1	1	6	0,499	KHV	KHV	kiz3		24,4927			
KH025001-006	KH	29	1	1	6	0,499	KHV	KHV	kiz4	ooc	29,9409	2,30195		
KH031001-007	KH	31	1	1	7	1,988	KHV	KHV	brz1		3,26418			
KH031001-007	KH	33	1	1	7	1,988	KHV	KHV	brz2		0,09			
KH031001-007	KH	35	1	1	7	1,988	KHV	KHV	brz3		2,7			
KH003002-008	KH	3	1	2	8	1,023	KHV	KHV	bxz2	BXz1_ong	4,76289	4,61643		
KH005002-009	KH	5	1	2	9	1	KHV	KHV	krz3	bez1	58,7428	73,6937		
KH005002-009	KH	7	1	2	9	1	KHV	KHV	bez2		77,7167			
KH005002-009	KH	9	1	2	9	1	KHV	KHV	bez3	qrz2	79,5131	27,0132		

Beoordeling factoren t.o.v. huidige k-waarden

Analyse niet-plausibele kalibratiefactoren

Niet-plausibele factoren geven aanwijzing voor fouten in schematisatie

- Fouten in metingen ?
- Filters aan verkeerde modellaag toegekend
- Ontbrekende scheidende lagen
- Noodzaak voor locale zonering
- ...

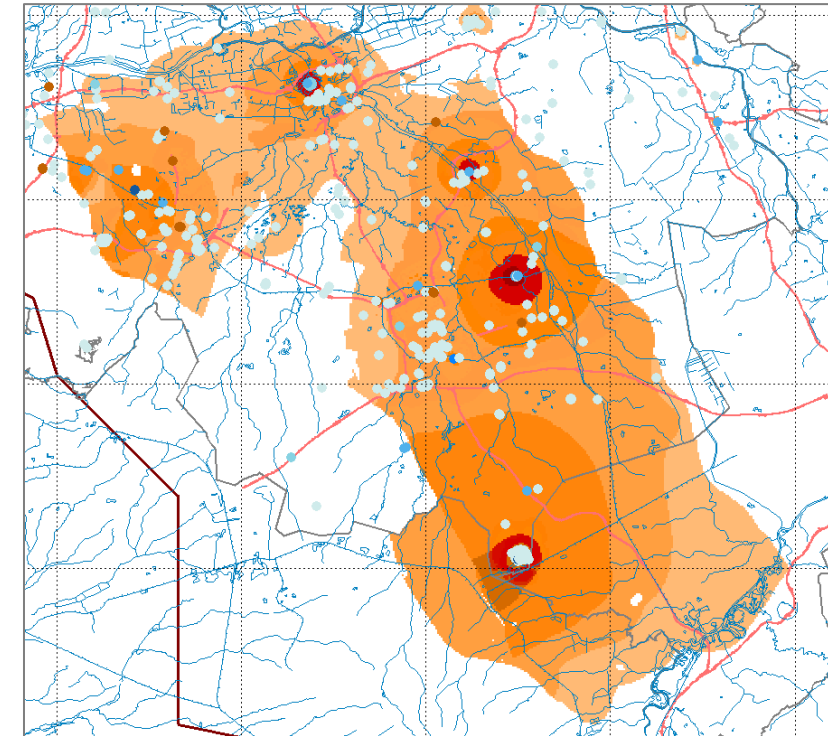
Voorbeeld IBRAHYM3

- Kalibratiefactor 47,6 voor WAK1:
⇒ onttrekkingen Brabant bleken in m^3/mnd ipv m^3/d opgeslagen

⇒ Geef parameters daarom initieel de ruimte ...

Parameter	ZONE-detail	Factor	Lower	Upper
KV020003-090	wak1	47,558	0,052	4,31E+04

↓
Onttrekkingen Brabant m^3/mnd ipv m^3/d

Effect correctie winningen L1/L21/L31 (transparant)
+ locatie winningen Prov. Brabant met gem. debiet

Toepassing IPESTP-factoren

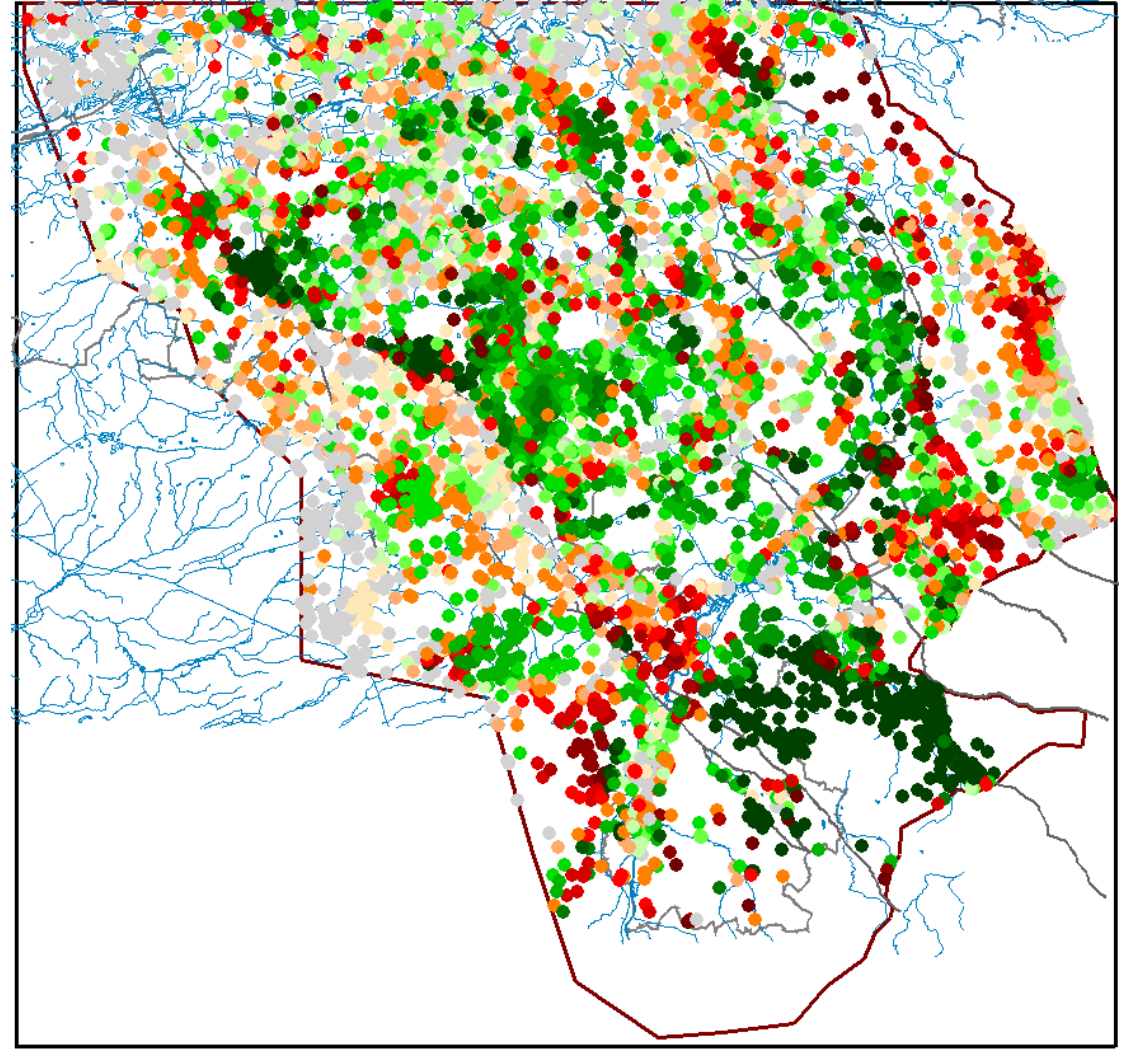
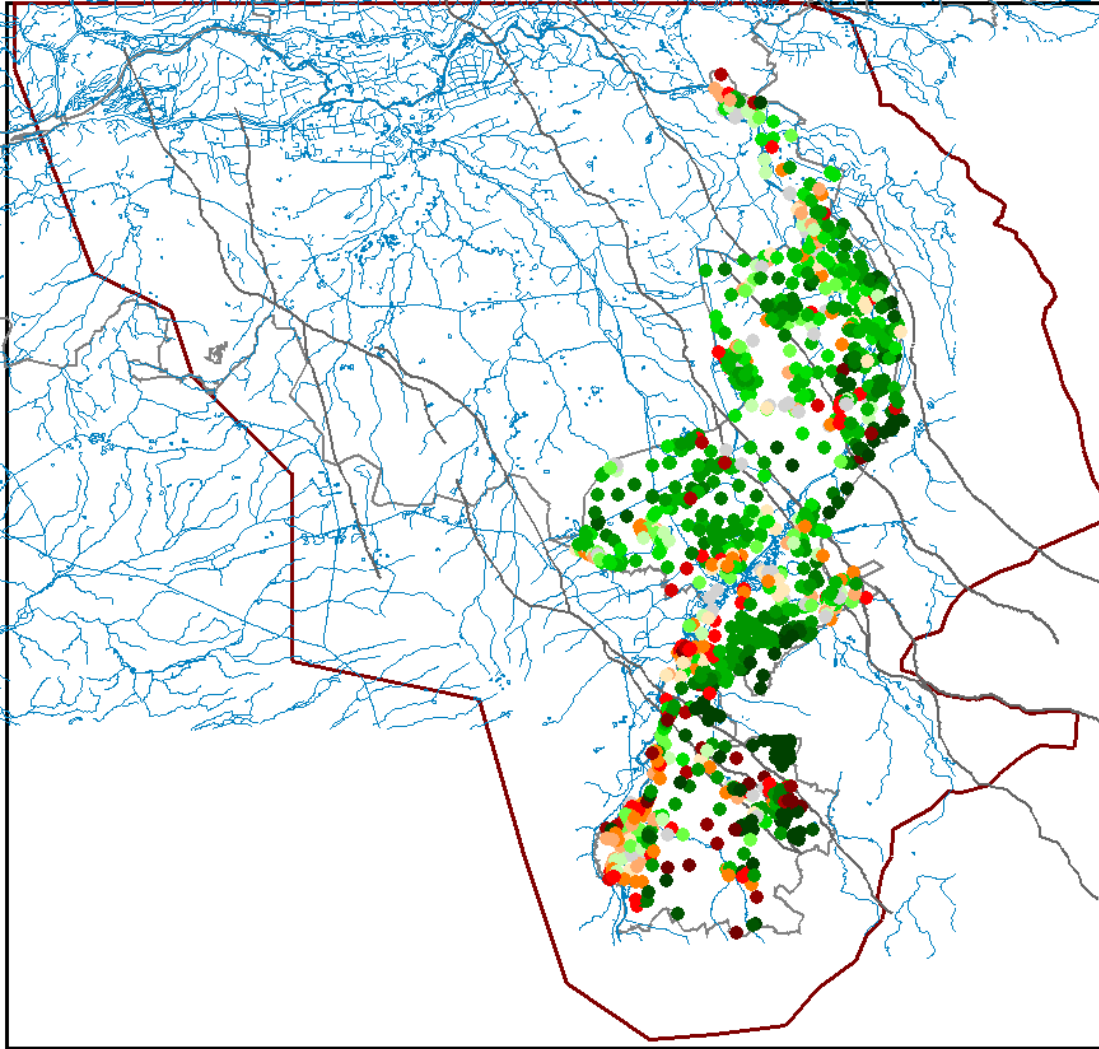
Verwerking kalibratiefactoren bij modelbouw

- Kalibratiefactoren moeten later nog kunnen worden aangepast
⇒ kalibratiefactoren apart opgeslagen bij model in Exceltabel
- Deelmodellen kunnen andere laagindeling hebben ...
⇒ kalibratiefactoren *per geologische eenheid* en *per zone*
- Exceltabel is invoer voor subworkflow bij modelbouw

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Number	Name	Type	Percentage	Schema	Part	Kfactor	AverageK
37	36	syz1	Aquifer	10,15	7	1	1	10,7604
38	37	syk1	Aquitard	60,91	-7	1	1	0,03706
39	38	syz2	Aquifer	74,52	8	1	0,3	12,9168
40	39	syk2	Aquitard	27,25	-8	1	1	0,03978
41	40	syz3	Aquifer	90,71	9	1	0,3	17,4047
42	41	syk3	Aquitard	22,25	-9	1	1	0,01917
43	42	syz4	Aquifer	57,3	10	1	0,3	16,86
44	43	QRz2_Rslenk	Aquifer	4,27	10	1	0,3	46,9967
45	44	pzwaz1	Aquifer	6,39	10	1	1	15,9992
46	45	wak1	Aquitard	61,47	-10	1	2	0,01571
47	46	pzwaz2	Aquifer	62,59	11	1	0,5	18,3196
48	47	QRz3_Rslenk	Aquifer	4,22	11	1	0,5	46,9857
49	48	wak2	Aquitard	64,73	-11	1	1	0,011
50	49	pzwaz3	Aquifer	66,95	12	1	0,5	23,2096
51	51	wak3	Aquitard	39,26	-12	1	1	0,02166
52	52	pzwaz4	Aquifer	62,65	13	1	0,5	25,2137
53	53	msz1	Aquifer	17,4	14	1	1	16,2513
54	54	msk1	Aquitard	26,21	14	1	1	0,00393
55	55	msz2	Aquifer	33,89	14	1	1	16,3039
56	56	msk2	Aquitard	24,53	14	1	1	0,00413
57	57	msz3	Aquifer	27,32	14	1	1	13,9111
58	58	msc	Complex	0,58	14	1	1	7,52105
59	59	msz4	Aquifer	17,06	14	1	1	12,685
60	60	kik1a	Aquitard	2,77	-14	1	1	0,00056
61	61	kiz1	Aquifer	5,31	15	1	1	47,5199
62	62	kik1	Aquitard	63,96	-15	1	0,5	0,00095
63	63	kiz2	Aquifer	61,65	16	1	0,7	24,9732
64	64	kiz2a	Aquifer	3,38	16	1	0,7	15
65	65	kik2	Aquitard	45,15	-16	1	1,4	0,00074
66	66	kiz3	Aquifer	68,47	17	1	0,7	25,8306
67	67	kik3	Aquitard	43,56	-17	1	1	0,00115
68	68	kiz4	Aquifer	67,55	18	1	0,7	36,6356
69	69	kik4	Aquitard	8,89	-18	1	1	0,00125
70	70	kiz5	Aquifer	39,64	19	1	0,7	41,4214
71	71	ooz1	Aquifer	2	20	1	0,8	12,4152

Residuanalyse: residuverschil t.o.v. basismodel

- Residuuverschillen (tov uitgangsmoedel) door kalibratieronde 3

KAL3 resultaten (residuuverbetering) L1-23 KalSet. Rechts idem, maar dan voor KalSet + ValSet L1-23

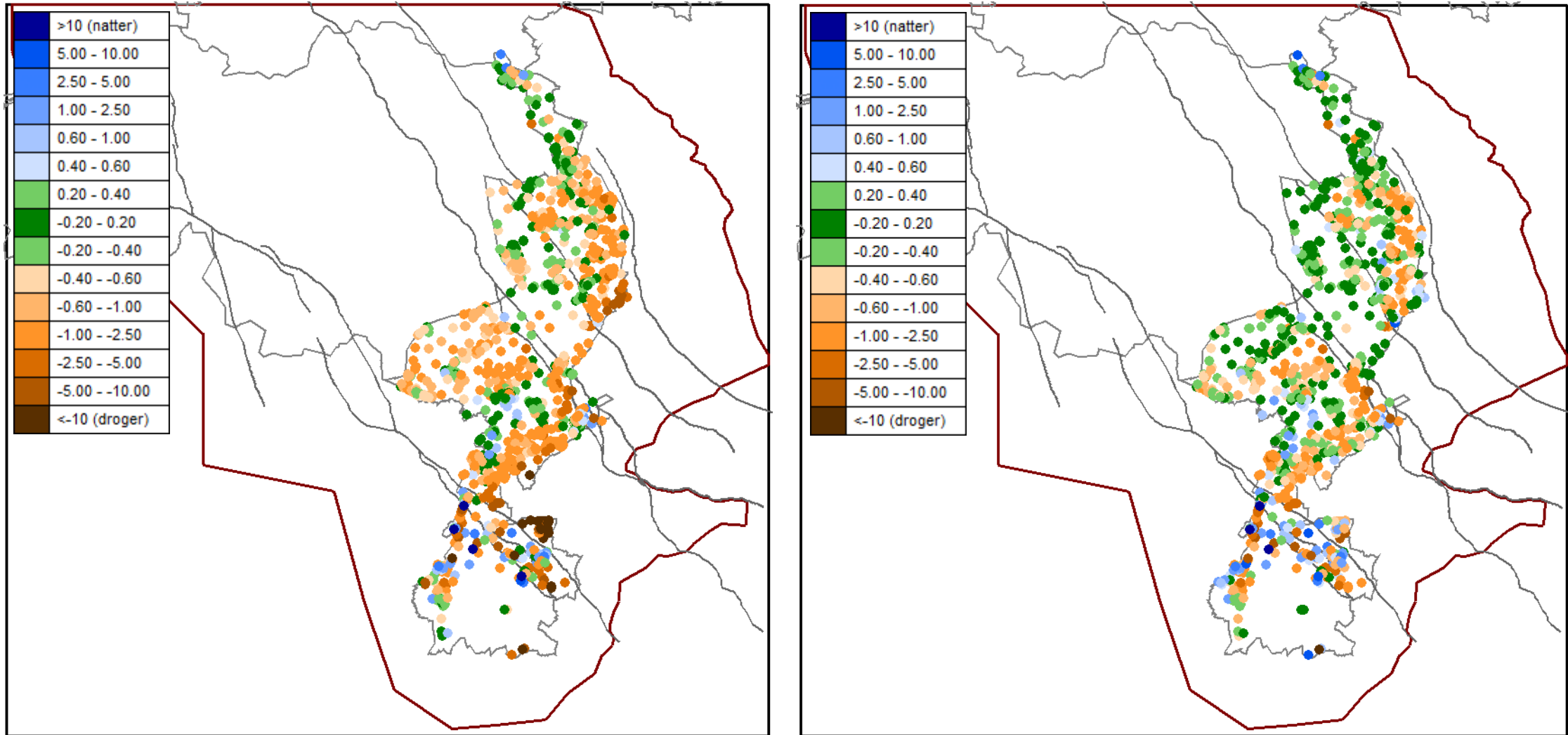
Residuanalyse: residuverschil t.o.v. basismodel

Set	Layer	N	ME		MAE		SD(E)		RMSE		SSE	
			BASIS1	KAL3	BASIS1	KAL3	BASIS1	KAL3	BASIS1	KAL3	BASIS1	KAL3
PeilbuisData1BR30-KalSet	1	92	-1,79	-0,90	1,91	1,12	3,38	2,16	3,80	2,32	1331,45	496,73
	3	467	-0,75	-0,43	0,82	0,53	0,92	0,79	1,19	0,90	658,30	378,47
	5	94	-1,10	-0,43	1,23	0,92	1,37	1,59	1,75	1,64	288,71	252,45
	7	349	-1,53	-0,70	1,62	0,84	2,62	1,10	3,03	1,30	3201,83	589,20
	9	77	-0,95	-0,38	1,29	0,81	1,45	1,36	1,73	1,40	229,18	151,35
	11	309	-0,93	-0,61	1,06	0,78	1,07	0,97	1,41	1,14	617,23	403,79
	13	41	-0,39	0,09	1,04	0,70	1,45	1,29	1,49	1,28	90,56	66,94
	15	104	-2,67	-0,72	3,21	1,63	3,84	2,55	4,67	2,63	2263,44	720,76
	17	58	-1,10	0,82	3,85	2,08	8,55	3,42	8,55	3,49	4237,60	706,19
	19	85	-2,14	-1,06	2,90	2,48	5,06	4,40	5,47	4,50	2542,34	1720,77
	21	76	-2,05	-1,63	2,58	2,04	3,79	3,40	4,29	3,75	1396,06	1068,68
	23	51	-0,96	-0,95	3,46	3,20	4,91	4,53	4,96	4,59	1254,08	1074,03
	25	125	1,07	0,65	3,01	2,93	5,10	4,90	5,19	4,93	3372,31	3034,57
	27	41	-1,58	-0,35	5,82	4,17	9,48	7,21	9,49	7,13	3694,67	2087,06
	29	84	-0,55	-0,32	1,99	1,91	3,63	3,53	3,65	3,53	1121,95	1045,00
	31	71	-2,16	-0,24	3,61	2,42	5,30	3,18	5,69	3,16	2296,82	710,06
	33	52	-4,51	-2,51	5,66	3,42	11,76	7,11	12,49	7,48	8108,47	2906,54
	35	42	-5,31	-2,86	5,56	3,11	7,60	4,41	9,20	5,21	3552,50	1141,89
	37	23	-0,62	-0,48	1,07	0,96	2,93	1,57	2,93	1,60	197,84	59,16
	40	6	-1,47	-0,02	1,88	0,94	1,73	1,12	2,16	1,02	28,07	6,22
42	13	-2,89	-1,29	3,08	1,57	4,31	2,76	5,05	2,95	331,98	112,75	
43	22	-2,38	-0,11	2,86	2,12	5,00	3,79	5,43	3,71	649,17	302,62	
47	2	-11,32	1,91	12,33	6,67	17,44	9,43	16,74	6,94	560,34	96,27	
49	3	1,31	10,76	3,06	10,76	4,71	1,95	4,06	10,88	49,54	355,16	
Total		2287	-1,30	-0,56	2,02	1,40	3,93	2,76	4,29	2,92	42074,42	19486,66

Residustatistiek per modellaag voor uitgangsmodel (linker kolom) en gekalibreerd model (rechter kolom) (gemaakt met ResidualAnalysis-tool)

Residuen ondiep

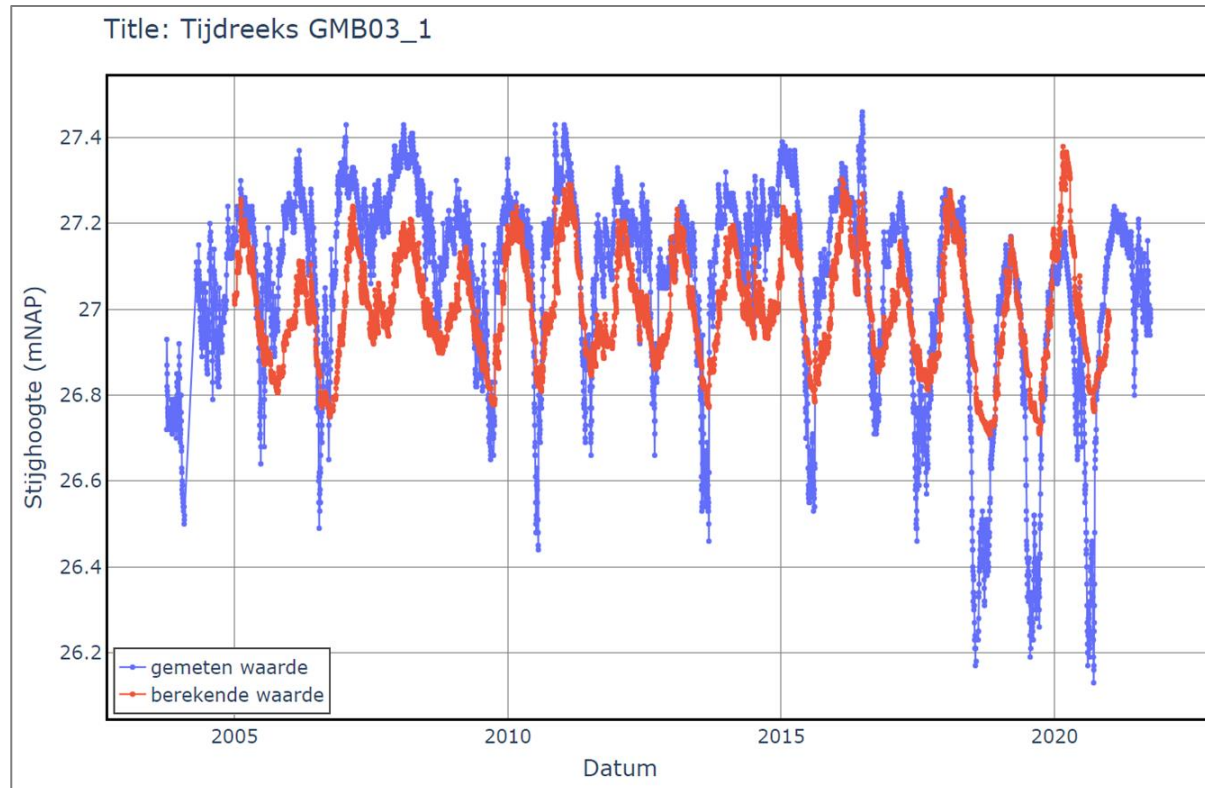
- Residuen ondiep (boven WAK1; L1-17) uitgangsmoedel (links) en gekalibreerd moedel (rechts)

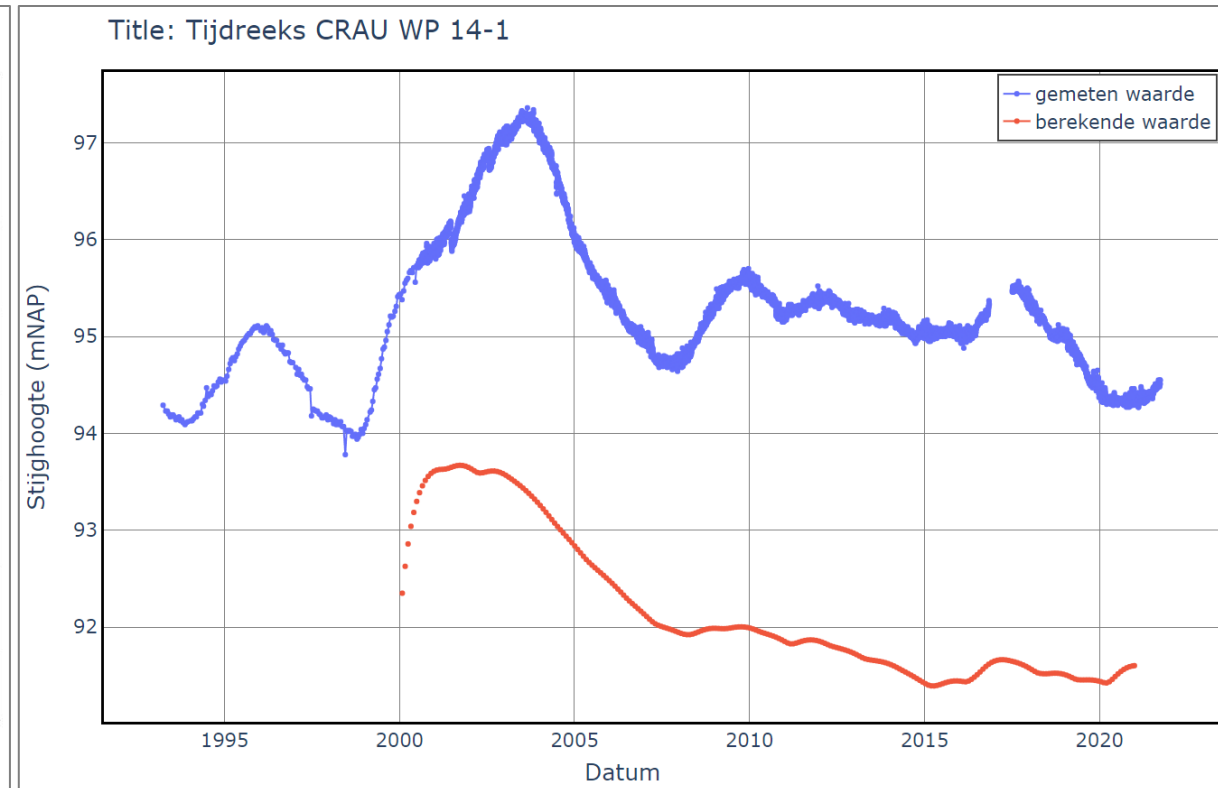
Residuen (m) Kalibratieset ondiep L1-17 (boven WAK1) voor uitgangsmoedel (links) en gekalibreerd moedel (rechts)

Validatie gekalibreerd model

- Noord-Limburg met een kleiner modelgebied 50x50 confined op dagbasis
Dit zijn snel reagerende systemen met 's zomers lage grondwaterstanden en 's winters hoge grondwaterstanden.
- Zuid-Limburg met een model 200x200 unconfined met 30 daagse tijdstappen
Dit zijn traag reagerende systemen.

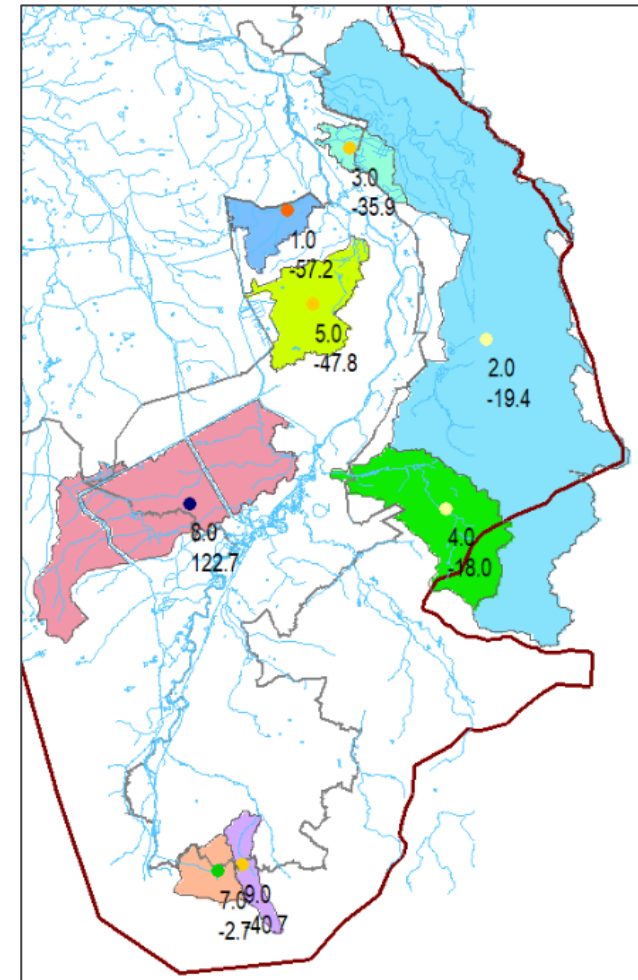
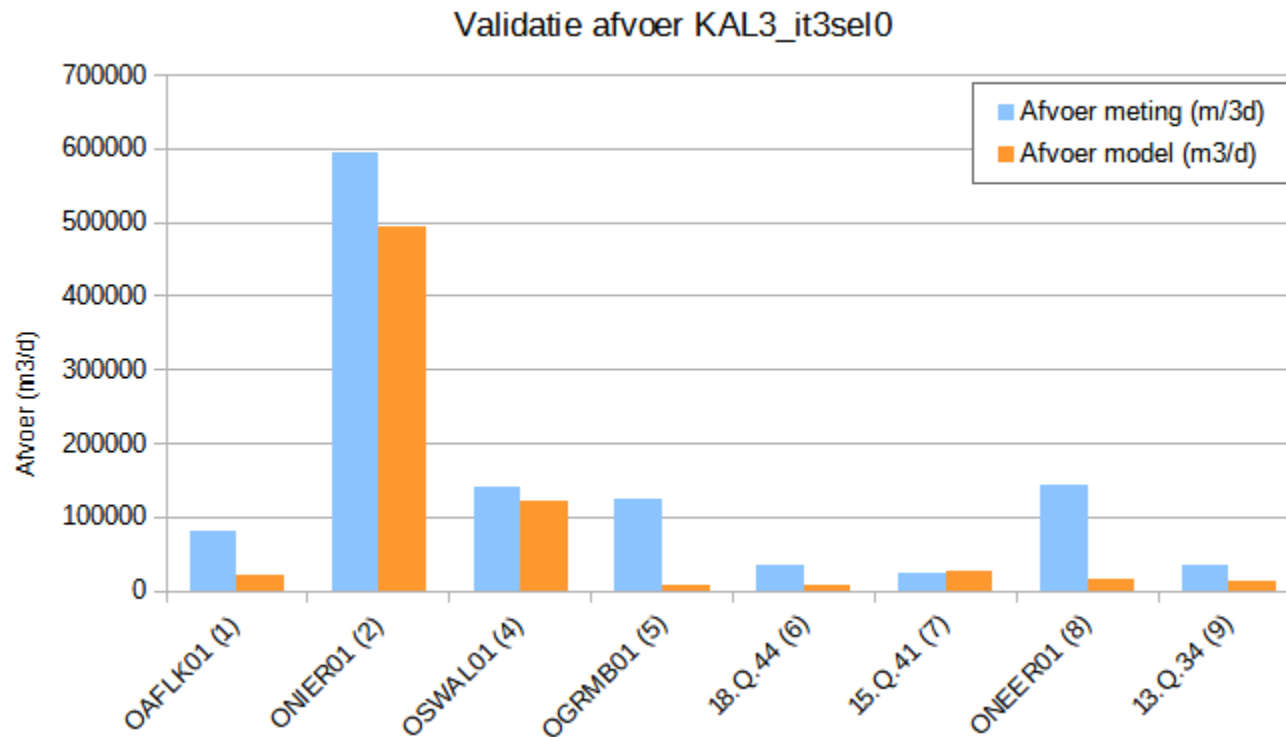
Voorbeeld gemeten en berekende tijdstijgtereeks Noord-Limburg

Voorbeeld gemeten en berekende tijdstijgtereeks Zuid-Limburg

Validatie gekalibreerd model

- Stijghoogtemetingen: korte reeksen / buiten Limburg
- Afvoer
- Beregening
- Isohypsens Duitsland
- Breukflux

Stroomgebieden (nummer) met afwijking (%) in berekende minus gemeten afvoer.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- Maak kalibratieplan
- Controleer kalibratieset
- Analyseer extreme residuen
- Analyseer systematische fouten
- IPESTP krachtig
- Handmatige analyse ook belangrijk
- Controleer plausibiliteit factoren
- Controleer op systematische fouten
- Valideer op afvoeren

- Kalibratie is complex en tijdrovend

Valkuilen

- Gebrek aan systeeminzicht
- Foute metingen / uitbijters
- Niet representatieve kalibratieperiode
- Systematische fouten in schematisatie
- Teveel parameters: overparameterisatie
- Gecorreleerde parameters / metingen
- Aan verkeerde knoppen gedraaid

- ⇒ 'Goed kalibratieresultaat', maar fout model.
- ⇒ Wellicht model met kleine residuen, maar foute, berekende effecten

Vragen?